

Kvartalsrapport

Regnskap 4. kvartal 2016

Innholdsfortegnelse

Nøkkeltall.....	1
Nøkkeltall EK bevis.....	2
Kvartalsrapport.....	3
Resultatregnskap.....	14
Balanse.....	15
Endringer i egenkapitalen.....	16
Eierbrøk.....	16
Kontantstrømanalyse.....	17
Resultater fra kvartalsregnskapene.....	18
Noter	
1 – Regnskapsprinsipper.....	19
2 – Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger.....	19
3 – Endring i konsernstruktur.....	19
4 – Segmentinformasjon.....	20
5 – Kapitaldekning.....	21
6 – Misligholdte og tapsutsatte engasjementer.....	22
7 – Bokførte tap.....	22
8 – Tap fordelt på sektor og næring.....	23
9 – Utlån fordelt på sektor og næring.....	24
10 – SpareBank 1 Boligkreditt - likviditetsfasilitet.....	25
11 – Investeringer i obligasjoner.....	25
12 – Finansielle derivater.....	26
13 – Nettoføring finansielle instrumenter og motregningsordning.....	27
14 – Likviditetsrisiko.....	27
15 – Pensjoner.....	28
16 – Klassifisering av finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi.....	29
17 – Datterselskap.....	30
18 – Andre eiendeler.....	30
19 – Annen gjeld.....	30
20 – Innskudd fordelt på sektor og næring.....	31
21 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital.....	32
22 – Egenkapitalbevis.....	33
23 – Hendelser etter balansedagen.....	34
Erklæring fra Styret og konsernsjef.....	35

Nøkkeltall konsern

<i>Beløp i mill kroner og i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital</i>		31.12.16	%	31.12.15	%	31.12.14	%
Fra resultatregnskapet							
Netto renteinntekter		1 644	1,84 %	1 512	1,80 %	1 426	1,78 %
Netto provisjons- og andre inntekter		924	1,04 %	933	1,11 %	966	1,20 %
Netto inntekter på finansielle investeringer		509	0,57 %	249	0,30 %	602	0,75 %
Sum inntekter		3 077	3,45 %	2 694	3,21 %	2 994	3,73 %
Sum kostnader		1 320	1,48 %	1 461	1,74 %	1 328	1,66 %
Resultat før tap		1 757	1,97 %	1 233	1,47 %	1 666	2,08 %
Tap		213	0,24 %	200	0,24 %	321	0,40 %
Resultat før skatt		1 544	1,73 %	1 033	1,23 %	1 345	1,68 %
Skatt		291	0,33 %	163	0,19 %	223	0,28 %
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt		0	0,00 %	5	0,01 %	27	0,03 %
Minoritetsinteresser		0	0,00 %	- 7	-0,01 %	- 1	0,00 %
Resultat etter skatt		1 253	1,41 %	872	1,04 %	1 096	1,37 %
Lønnsomhet							
Egenkapitalrentabilitet	1	12,0 %		9,1 %		12,2 %	
Rentemargin	2	1,84 %		1,80 %		1,78 %	
Kostnadsprosent	3	42,9 %		54,2 %		44,4 %	
Balansetall og likviditet							
Brutto utlån		70 763		64 053		61 249	
Brutto utlån til kunder inkl.formidlingslån		96 287		88 403		84 980	
Utlånsvekst siste 12 mnd		10,5 %		4,6 %		6,9 %	
Utlånsvekst inkl.formidlingslån siste 12 mnd		8,9 %		4,0 %		5,5 %	
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale PM lån		36,6 %		38,1 %		39,7 %	
Andel utlån overført til Sp1 Boligkreditt av totale utlån		26,5 %		27,5 %		27,9 %	
Innskudd fra kunder		53 870		48 087		45 761	
Innskuddsvekst siste 12 mnd		12,0 %		5,1 %		1,8 %	
Innskuddsdekning	4	76,1 %		75,1 %		74,7 %	
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån		55,9 %		54,4 %		53,8 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	5	89 168		84 039		80 191	
Sum eiendeler		90 501		85 403		83 188	
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio) inkl andel av periodens resultat		6,8 %		6,2 %		5,9 %	
Tap og mislighold							
Tap på utlån i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,20 %		0,22 %		0,19 %	
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,31 %		0,30 %		0,34 %	
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,22 %		0,27 %		0,27 %	
Nto.misligholdte og tapsutsatte eng. i % av bto utlån inkl.formidlingslån		0,37 %		0,39 %		0,41 %	
Tapsavsetningsgrad		30,08 %		32,82 %		32,82 %	
Soliditet							
Kapitaldekning i %	6	18,4 %		17,2 %		15,6 %	
Kjernekapital i %	7	16,3 %		15,1 %		13,6 %	
Ren kjernekapital - inkl andel av periodens resultat		15,0 %		13,9 %		12,5 %	
Kjernekapital		9 951		7 741		8 439	
Ansvarlig kapital		11 229		10 358		9 680	
Beregningsgrunnlag		61 120		60 328		61 936	
Liquidity Coverage Ratio (LCR)		113		95			
Lokalisering og bemanning							
Antall kontorer		38		62		66	
Antall årsverk		774		830		927	

Nøkkeltall EK - bevis

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	4.KV.16 *
Børskurs 31.12. (justert) (1)	34,62	37,76	28,90	24,70	35,50	39,90	36,20	52,25
Antall utstedte EKB (mill) (2)	56,92	56,92	74,00	74,40	100,40	100,40	100,40	100,40
Børsverdi utstedte EKB (mill. kr) (3)	1.970	2.149	2.139	1.837	3.564	4.006	3.634	5.246
Børsverdi sum EK (4)	5.704	6.223	5.083	4.418	7.530	8.464	7.840	11.315
Utbytte per EKB avsatt (5)	2,12	1,81	1,25	1,02	1,10	1,90	2,00	3,45
Utbytte per EKB utbetalt	0,94	2,12	5,14	1,25	1,15	1,10	1,90	1,90
Direkte avkastning (6)	6,1 %	4,8 %	4,3 %	4,1 %	3,1 %	4,8 %	5,5 %	6,6 %
Effektiv avkastning (7)	156,8 %	15,2 %	-9,8 %	-10,2 %	48,4 %	15,5 %	-4,5 %	35,7 %
Bokført egenkapital morbank	4.247	4.547	5.264	5.589	7.200	7.735	8.198	9.336
Bokført egenkapital konsern, mill	5.160	5.670	6.408	6.832	8.502	9.343	9.961	11.011
Bokført egenkapital per EKB morbank (8)	31,09	34,59	29,93	31,24	33,94	36,46	37,86	43,11
Bokført egenkapital per EKB konsern (9)	31,31	34,41	36,43	38,19	40,08	44,05	46,00	50,84
Resultat per EKB morbank (10)	5,41	4,93	2,28	2,91	3,91	3,50	3,44	6,72
Resultat per EKB konsern (11)	5,21	4,95	2,75	3,36	4,13	5,16	4,11	5,83
P/E (Børskurs/resultat per EKB konsern) (12)	6,64	7,63	10,51	7,34	8,59	7,73	8,81	8,96
P/BV (Børskurs/bokf. EK per EKB konsern) (13)	1,11	1,10	0,79	0,65	0,89	0,91	0,79	1,03
Utdelingsforhold EKB (konsern) (14)	39,29 %	36,69 %	54,88 %	35,14 %	26,62 %	36,81 %	48,65 %	59,16 %
Eierandelsbrøk 31.12. (15)	34,54 %	34,54 %	42,07 %	41,59 %	47,33 %	47,33 %	46,36 %	46,36 %
Eierandelsbrøk 1.1. benyttet ved resultatfordeling (16)	34,54 %	34,54 %	38,74 %	42,07 %	42,91 %	47,33 %	47,33 %	46,36 %

Kommentarer/definisjoner:

1) Børskurs 2) Antall utstedte EKB (mill) 3) Børsverdi utstedte EKB (mill. kr) 4) Børsverdi sum EK 5) Utbytte per EKB avsatt 6) Direkte avkastning 7) Effektiv avkastning 8) Bokført egenkapital per EKB morbank 9) Bokført egenkapital per EKB konsern 10) Resultat per EKB morbank 11) Resultat per EKB konsern 12) P/E - Pris/Inntjening (konsern) 13) P/B - Pris/Bok (konsern) 14) Utdelingsforhold EKB (konsern) 15) Eierandelsbrøk 31.12. 16) Eierandelsbrøk 1.1.	Børskurs justert for emisjoner, fondsemisjoner, utbytteemisjoner og splitter Øvrige nøkkeltall er justert med samme faktor som børskurs Antall utstedte EK-bevis per 31.12. justert som for 1) Børskurs * antall EKB Børskurs * antall EKB dividert med eierandelsbrøken Avsatt utbytte justert som for 1) Avsatt utbytte/kurs EKB per 31.12 (Kurs EKB 31.12. - kurs EKB 1.1. foregående år + utbetalt utbytte)/ Kurs EKB 1.1 Bokført egenkapital morbank * eierandelsbrøk/ antall EKB 31.12. Bokført egenkapital konsern * eierandelsbrøk/ antall EKB 31.12. Anualisert resultat etter skatt morbank * eierandelsbrøk 1.1./ antall EKB 31.12 Anualisert resultat etter skatt konsern * eierandelsbrøk 1.1./ antall EKB 31.12 Børskurs 31.12./resultat per EKB konsern Børskurs 31.12./bokført verdi per EKB konsern Utbytte per EKB/resultat per EKB (konsern) EK-beviseiernes andel av morbankens egenkapital som er beregnet per 31.12. EK-beviseiernes andel av morbankens egenkapital som er benyttet ved fordeling av resultat for året, dvs per 1.1. (evt. justert)

Rapport 4. kvartal 2016 – konsern

(Tall i parentes er for samme periode 2015)

Hovedtrekk:

- Resultat før skatt 1 544 mill kroner (1 033 mill kroner).
- Resultat etter skatt 1 253 mill kroner (872 mill kroner).
- Egenkapitalavkastning etter skatt 12,0 % (9,1 %).
 - Resultat per egenkapitalbevis (konsern); 5,82 kr (4,11 kr).
- Meget god underliggende bankdrift for året med resultat før tap på 1 274 mill kroner (1 119 mill kroner), hensyntatt omstillingskostnader.
- Netto inntekter på finansielle eiendeler 509 mill kroner (249 mill kroner).
- Utlånstap 213 mill kroner (200 mill kroner).
- Utlånsvekst siste 12 måneder 8,9 % (4,0 %) inklusive formidlingslån.
 - Personmarkedet 9,0 % (6,5 %).
 - Bedriftsmarkedet 8,6 % (-2,9 %).
- Innskuddsvekst siste 12 måneder 12,0 % (5,1 %).
 - Personmarkedet 6,8 % (6,2 %).
 - Bedriftsmarkedet 8,8 % (-0,5 %).
 - Offentlig sektor 43,5 % (13,3 %).
- Innskuddsdekning 76,1 % (75,1 %).
- Ren kjernekapitaldekning konsern 15,0 % (13,9 %).
- Foreslått avsatt utbytte; 3,45 kr per EK-bevis (kr 2,00).

Makroøkonomisk utvikling

Det internasjonale nyhetsbildet preges fortsatt av fjorårets to store begivenheter; Britenes nei til EU og amerikanernes valg av Trump til president. I kjølvannet av disse begivenhetene kommer flere viktige valg i Europa hvor utfallet av disse kan skape usikkerhet for den globale økonomien. Tross et noe dystert bakteppe, er farten i verdensøkonomien på vei opp. Den globale veksten i BNP ser ut til å bli om lag 3,1 % i 2016, og forventes litt høyere i 2017. Råvareprisene er på tur opp og stigende oljepris vil være positivt for Norge. Arbeidsledigheten er fallende i flere toneangivende land, og det er tegn som tyder på at inflasjonen er på vei opp. Risikoen for deflasjon har avtatt, noe som normalt vil gi mindre stimulanser fra sentralbankene. Perioden med rentenedsettelse synes å være over og fremover forventes svakt stigende renter. Den økte farten i verdensøkonomien kan imidlertid bli satt tilbake av gryende handelskrig og proteksjonisme. Det er også bekymring tilknyttet den kinesiske gjeldsoppyggingen og et mulig kraftig tilbakeslag i kinesisk økonomi.

Norsk økonomi er i bedring, men det går fremover med små skritt. Veksten i fastlands-BNP ventes av mange analytikere å stige med i underkant av 2 % i 2017, mot tilsvarende tall for 2016 på om lag 1 % vekst. Det er først og fremst privat konsum og høye investeringer i bolig og offentlig sektor som vil drive veksten. Arbeidsledigheten forventes å holde seg på dagens nivå. Kronen svekket seg markert fra 2013 til 2016, noe som har bidratt til økt inflasjon. Det forventes at inflasjonen vil være fallende i 2017, med en gradvis sterkere krone. Bedringen i norsk økonomi tilsier at Norges Bank ikke vil stimulere økonomien ytterligere med flere rentenedsettelse i 2017.

Boligprisene og husholdningenes gjeld fortsatte oppover i 2016. I desember 2016 var boligprisene 12,8 % høyere enn på samme tid året før. I markedet er det ventet fortsatt stigende boligpriser, men ikke med så kraftig vekst som i 2016. Den private gjelden er svært høy både historisk sett og sammenlignet med andre land. Myndighetene har lenge vært bekymret for utviklingen i boligprisene, særlig ettersom dette bidrar til å øke husholdningenes gjeldsvekst. For å begrense veksten besluttet Finansdepartementet å skjerpe kravene i boliglånsforskriften fra og med 1. januar 2017. Endringene inkluderer en maksimalramme på lån tilsvarende fem ganger brutto inntekt, og mer restriktive regler for Oslo. SpareBank 1 Nord-Norge deler myndighetenes bekymring for gjeldsveksten, og er i det daglig kredittarbeidet opptatt av drive en forsvarlig utlånspolitikk som ikke ytterligere skal bidra til boligprisveksten.

Nordnorsk økonomi går fortsatt godt, og har en betydelig høyere vekst enn i landet for øvrig. Mens anslagene for 4. kvartalstallene viser en BNP vekst for fastlands-Norge på 0,7 % i 2016, er tilsvarende tall for Nord-Norge om lag 4 %. Den sterke veksten i nord skyldes i stor grad en kraftig vekst i sjømat- og reiselivsnæringen og økende eksport fra prosessindustrien. Den positive utviklingen for landsdelen ventes å fortsette i 2017. Privat konsum vokser nå raskere i Nord-Norge enn i resten av landet, og arbeidsledigheten er svært lav. Mange steder og næringer i landsdelen opplever mangel på kvalifisert arbeidskraft.

Nord-Norge har i betydelig mindre grad enn landet for øvrig blitt påvirket av nedgangen i oljesektoren, samtidig som en svak krone har styrket eksportnæringene i landsdelen. Verdien av sjømateksporten fra de tre nordligste fylkene økte med hele 22 % fra rekordåret 2015 til 2016. For den kraftkrevende industrien i Nordland har effekten av svak krone og lave kraftpriser vært positiv. Reiselivet i landsdelen hadde om lag 9 % flere gjestedøgn per november 2016 enn per tilsvarende tidspunkt i 2015. Antall utenlandske gjestedøgn har for samme periode steget med 18 %, og mer av trafikken er vinterturisme. Eksempelvis hadde Troms 33 % flere utenlandske gjestedøgn i november 2016 sammenlignet med november 2015. For bygg og anlegg har veksten avtatt noe, men er fortsatt på i overkant av 4 %.

De makroøkonomiske forholdene ligger til rette for at også 2017 vil gi vekstmuligheter for Nord-Norge og for SpareBank 1 Nord-Norge. Samtidig finnes det usikkerhetsmomenter både i det internasjonale makrobildet og for hvordan kronekursen fremover vil utvikle seg. De makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge vurderes likevel fortsatt som noe bedre enn for landet som helhet. Utviklingen i internasjonal økonomi kan påvirke næringslivet i landsdelen negativt. En dreining mot mer proteksjonisme og mindre verdenshandel vil ikke være positivt for nordnorsk økonomi. En sterkere krone vil også være negativt for landsdelen, både for eksportindustrien og for reiselivsnæringen.

Til tross for stor usikkerhet internasjonalt, vurderer banken vekstutsiktene for nordnorsk økonomi fortsatt som relativt gode. Prognosen i Konjunkturbarometeret for Nord-Norge tilsier en vekst i økonomien på 3 % i 2017.

Resultatutvikling

Regnskapet for 2016 viser et driftsresultat før skatt på 1 544 mill kroner (1 033 mill kroner). Resultatet for 2016 betegnes som meget godt. Den underliggende bankdriften før tap er også meget god og viser et resultat på 1 274 mill kroner sammenlignet med 1 119 mill kroner samme periode i fjor, eksklusive omstillingskostnader (omstillingskostnader 2016 26 mill kroner, 2015 135 mill kroner).

Konsernets egenkapitalavkastning etter skatt per 31.12.16 er 12,0 % (9,1 %). Resultat per egenkapitalbevis er 5,82 kroner (4,11 kroner).

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter per 31.12.16 er 1 644 mill kroner (1 512 mill kroner).

I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) utgjør netto renteinntekter 1,84 % (1,80 %).

Inntekter fra den overførte utlånsporteføljen til SpareBank 1 Boligkreditt (SB1BK) og SpareBank 1 Næringskreditt (SB1NK) føres som provisjonsinntekter. Per 31.12.16 utgjør disse provisjonsinntektene 177 mill kroner (260 mill kroner). Netto renteinntekter inklusive ovennevnte provisjonsinntekter viser en økning sammenlignet med fjoråret på 47 mill kroner.

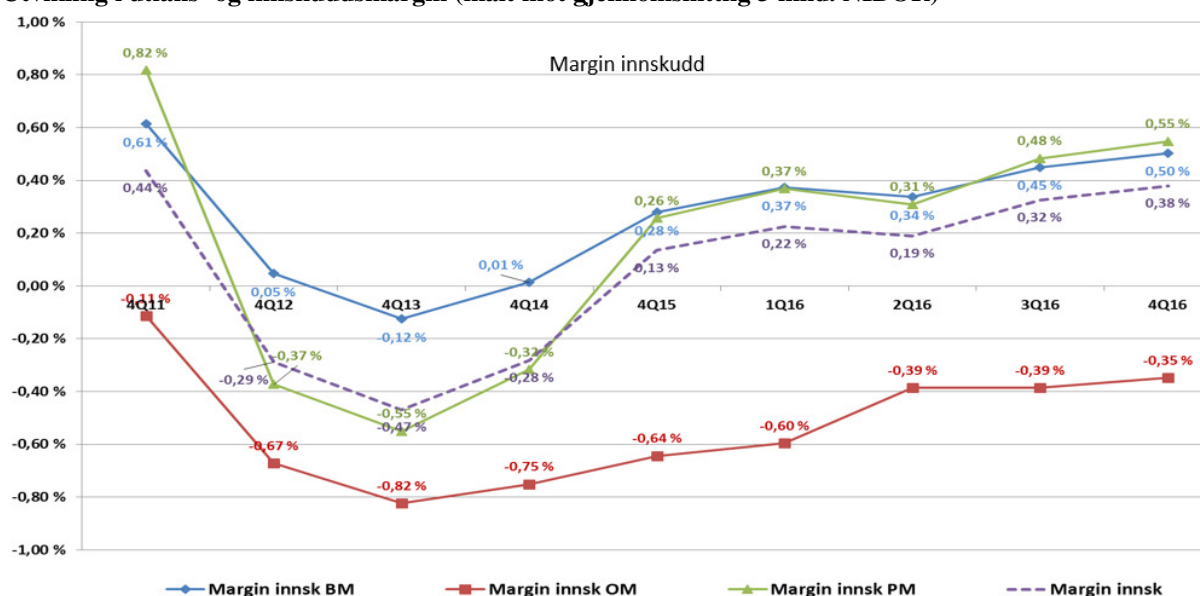
Ved utgangen av 2016 er det overført boliglån til SB1BK på 26 mrd kroner (24 mrd kroner). Det er per 31.12.16 ikke overført lån til SB1NK (0 mrd kroner).

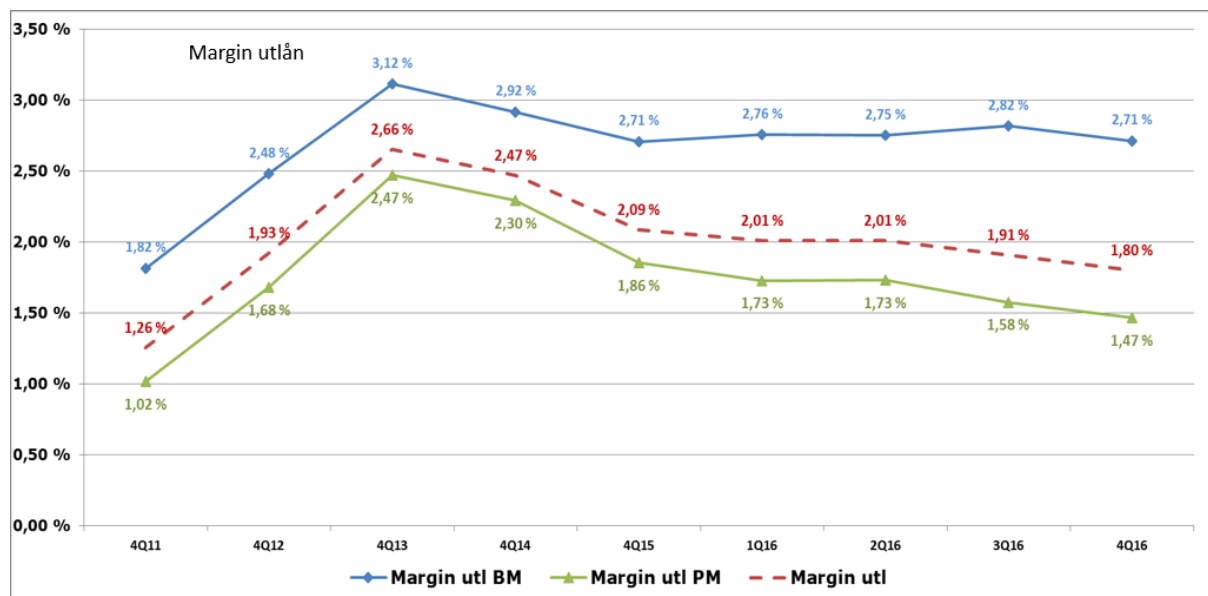
Sammenlignet med 3. kvartal 2016 har netto renteinntekter, inklusive provisjonsinntekter fra overført utlånsportefølje og eksklusive sikringsfondsavgift, utviklet seg slik i 4. kvartal 2016:

Beløp i mill kroner	4. kv.16	Endring	3. kv.16
Netto renteinntekter inkl. provisjon fra SB1BK og SB1NK	474	+8	465
Volumeffekter		+9	
Margineffekter		-13	
Annet		+12	

Nedgang i margin skyldes økt innlånskostnad og lavere produktrente utlån.

Utvikling i utlåns- og innskuddsmargin (målt mot gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR)

Banken har varslet renteøkning på eksisterende utlån fra 16. januar 2017.

Norges Bank holdt som ventet styringsrenten uendret på rentemøtet 15. desember 2016, og signaliserte at styringsrenten mest sannsynlig blir liggende på dagens nivå framover. Sammenlignet med 3. kvartal er bankens gjennomsnittlige innlånskostnad fra kapitalmarkedet økt noe i 4. kvartal 2016. Konkurransen om utlånskundene er fortsatt sterk med press på utlånsrentene.

Forutsatt konstante forhold i kapitalmarkedet forventes bankens gjennomsnittlige innlånskostnad å reduseres utover i 2017. Utvikling i netto renteinntekter vil også avhenge av konkurransesituasjonen og volumvekst.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter utgjør 924 mill kroner per 4. kvartal 2016 (933 mill kroner).

Beløp i mill kroner	2016	Endring	2015
Netto provisjons- og andre inntekter	924	-9	933
Provisjonsinntekter fra SB1BK og SB1Finans	177	-85	262
Provisjonsinntekter EiendomsMegler 1 Nord-Norge	133	+14	119
Inntekter SB1 Regnskapshuset Nord-Norge	101	+14	87
Øvrige provisjons- og andre inntekter	513	+48	465

Reduserte provisjonsinntekter fra SB1BK skyldes lavere marginer på boliglån i 2016 sammenlignet med 2015. Eksklusive disse provisjonsinntektene viser regnskapet en økning i netto provisjons- og andre inntekter på 73 mill kroner, herav 26 mill kroner i morbanken. I morbanken skyldes 18 mill av økningen gevinst ved salg av en bankeiendom i 2. kvartal 2106. Av økningen i provisjonsinntekter i bankens datterselskaper skriver 14 mill kroner seg fra økte inntekter i SB1 Regnskapshuset Nord-Norge. Regnskapshuset gjennomført 4. kvartal oppkjøp av ny virksomhet hvor inntekter er innkonsolidert fra 01.07.16 med 9 mill kroner.

Inntekter på finansielle investeringer

Samlede netto inntekter på finansielle investeringer for 2016 utgjør 509 mill kroner (249 mill kroner).

Disse har utviklet seg som følger:

<i>Beløp i mill kroner</i>	2016	Endring	2015
<u>Netto inntekter fra finansielle investeringer</u>	<u>509</u>	<u>260</u>	<u>249</u>
Resultat SpareBank 1 Gruppen	307	56	251
Resultat SpareBank 1 Boligkreditt	-16	-82	66
Resultat BN Bank	61	32	29
Resultat SpareBank 1 Næringskreditt	16	-3	19
Resultat SpareBank 1 Kredittkort	23	3	20
Resultat SpareBank 1 Markets		-14	14
Resultat SpareBank 1 Mobilbetaling	-26	-26	
Resultat SpareBank 1 Banksamarbeidet	1		
Aksjeutbytte	74	66	8
Netto verdiendring aksjer	-21	29	-50
Netto verdiendring obligasjoner, valuta og derivater	96	203	-107
Netto verdiendring utlån til virkelig verdi inkl. sikring	-6	-5	-1

I morbankens regnskap er det i 4. kvartal inntektsført ekstraordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen på 224 mill kroner. I konsernregnskapet inntektsføres ikke dette, men kun bankens andel av resultatet for 2016.

Resultatandel felleskontrollerte virksomheter

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt for 2016 utgjør 1 575 mill kroner (1 287 mill kroner). I konsernet SpareBank 1 Nord-Norge er andel av resultatet innarbeidet med 307 mill kroner (251 mill kroner). Bankens eierandel er 19,5 %. SpareBank 1 Livsforsikring og SpareBank 1 Skadeforsikring er de vesentligste bidragsyterne til resultatet i SpareBank 1 Gruppen.

Etter styrets vurdering foreligger det betydelige merverdier i konsernets balanseførte verdi av SpareBank 1 Gruppen.

SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av kapitalmarkedsinnlån ved bruk av obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene overfører boliglån med svært god sikkerhet til dette selskapet. Dette gir reduserte innlånskostnader og økt konkurransekraft for SpareBank 1-bankene.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er per 31.12.16 på 14,61 % (14,45 %), og andel av resultatet i selskapet i 2016 er -16 mill kroner (66 mill kroner).

SpareBank 1 Nord-Norges eierandel i SpareBank 1 Næringskreditt er 16,64 % (20,83 %), og andel av resultatet for 2016 er 16 mill kroner (19 mill kroner).

BN Bank

SpareBank 1 Nord-Norge har en eierandel på 23,5 % i BN Bank per 31.12.16. Andel av resultatet for 2016 er på 61 mill kroner (29 mill kroner). Nedbyggingen av virksomheten innenfor bedriftsmarkedet i BN Bank fram mot 31.12.16 har gått som planlagt.

Andre selskap

I tillegg til ovenstående selskaper, er det innarbeidet andel av resultat på 23 mill kroner (20 mill kroner) fra SpareBank 1 Kredittkort for 2016, tilsvarende bankens eierandel på 17,80 %. Videre er det innarbeidet 19,7 % resultatandel fra SpareBank 1 Mobilbetaling med -26 mill kroner i 2016.

Konsernets aksjeportefølje

Konsernets aksjeportefølje per 31.12.16 utgjør 306 mill kroner (569 mill kroner). Det er i 2016 resultatført netto tap/verdireduksjon på denne porteføljen med 21 mill kroner (50 mill kroner), herav verdiendring på morbankens

portefølje med +24 mill kroner (+5 mill kroner). I tråd med konsernets strategi om konsentrasjon om kjernevirksomheten, ble investeringen i investeringsselskapet Nord II avvirket i 2. kvartal 2016, og et realisert tap på 40 mill kroner i datterselskapet SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje ble bokført.

Den 2. november 2015 ble det offentliggjort en avtale mellom Visa Europe Ltd. (VE) og Visa Inc. der sistnevnte kjøper samtlige aksjer i Visa Europe Ltd. Visa Norge FLI (VN) er som grupped medlem i Visa Europe også aksjonær i VE. Transaksjonen er tredelt og består av et kontantvederlag, konvertible preferanseaksjer og et betinget kontantvederlag som utbetales etter 3-4 år. Gjennomføringen av aksjesalget fant sted i 2. kvartal 2016 og oppgjøret av dette salget, 70 mill kroner, ble resultatført som utbytte.

Det ble per 30.06.16 gjort et nytt estimat på restoppgjør i form av et fremtidig betinget vederlag (tre år), samt verdi på preferanseaksjer i Visa Inc. Dette utgjør tilsammen 20 mill kroner som er resultatført som OCI (utvidet resultatpost – Other Comprehensive Income) og tilført egenkapitalen per 31.12.16.

Sertifikater, obligasjoner, valuta og derivater

Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner per 31.12.16 utgjør 10 164 mill kroner, mot 11 178 mill kroner per samme tidspunkt i fjor.

Samlede netto verdiendringer i 2016 på denne porteføljen utgjør 96 mill kroner.

Datter- og datterdatterselskaper

<i>(Beløp i hele tusen kroner)</i>	Eierandel i %	Resultat før skatt	
		31.12.16	31.12.15
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	100	86 012	125 057
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	100	-49 629	-75 415
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	100	27 260	27 183
SpareBank 1 Forvaltning AS	100	2 640	2 386
SpareBank 1 Regnskapshuset AS	100	13 125	5 773
Nord-Norge Eiendom IV AS	100	-1 314	-1 293
Alsgården AS	100	-2 058	-587
Fredrik Langesg 20 AS	100	539	1 830

Konsernets datterselskap har et samlet resultat før skatt for 2016 på 77 mill kroner (82 mill kroner) som er fullt ut konsolidert i konsernregnskapet. Datterselskapene som har virksomhet innenfor konsernets kjernevirksomhet (SB1 Finans NN, meglervirksomheten, SNN Forvaltning og Regnskapshuset) viser god inntjening.

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har et resultat før skatt på 86 mill kroner i 2016 (125 mill kroner). Selskapet har en god inntjeningsbase, og samlede inntekter hittil i år er på 281 mill kroner (272 mill kroner). Tap på leasing- og låneengasjement ble 55 mill kroner (11 mill kroner) for 2016. Økt tap på ett enkeltengasjement er årsaken til det økte utlånstapet og resultatsvekkelsen sammenlignet med 2015. Selskapet forvaltet ved kvartalskiftet leasing, forbrukslån og salgspantavtaler for til sammen 4 933 mill kroner (4 401 mill kroner).

SpareBank 1 Nord Norge Portefølje AS har en portefølje av unoterte aksjeposter og investeringer i fond. Selskapets har et resultat før skatt i 2016 på -50 mill kroner (-75 mill kroner). Etter salget av Nord II i 2. kvartal 2016 er gjenværende bokført verdi på selskapets beholdning av aksjer og ansvarlige lån på 44 mill kroner.

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS har et resultat før skatt for 2016 på 27 mill kroner (27 mill kroner). Antall omsatte enheter i 2016 er 3 063 (2 775), med samlet provisjonsomsetning på 176 mill kroner (159 mill kroner).

SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning, som forvalter en portefølje på 2,6 mrd kroner, har et resultat før skatt på 3 mill kroner i 2016 (2 mill kroner).

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge driver regnskapskontorer i Nord-Norge. Resultat før skatt for selskapet i 2016 er 13 mill kroner (6 mill kroner). Selskapet kjøpte i 2.halvår 2016 opp ny virksomhet i Nordland som er innarbeidet fra 01.07.16.

Driftskostnader

Som en følge av økt digitalisering og endret kundeferd, iverksatte SpareBank 1 Nord-Norge en omstilling av virksomheten i 2015 for å bedre konsernets lønnsomhet. Tiltak omfatter både økte inntekter, reduserte kostnader og økt kapitaleffektivitet. Arbeidet har gitt betydelige resultatforbedrende effekter i 2015 og 2016. Konsernet har mål om at gjennomsnittlig årlig kostnadsøkning maksimalt skal være 0 %, eksklusive omstillingskostnader og eventuelle virksomhetsutvidelser. Sammenlignet med 2015 er det kommunisert forventninger om negativ kostnadsvekst både i 2016 og i 2017, dog er det her ikke hensyntatt kostnadsøkning som følge av vedtatt finansskatt. En vurdering tilsier en samlet årlig kostnadsøkning som følge av ny finansskatt for konsernet på i størrelsesorden 30 mill kroner. For 2016 utgjør dette 9 mill kroner, herav 6 mill kroner i økte personalkostnader og 3 mill kroner i utsatt skattekostnad.

Ordinære driftskostnader for 2016 utgjorde 1 320 mill kroner (1 461 mill kroner). Endringene i kostnadene sammenlignet med fjoråret er som følger:

<i>Beløp i mill kroner</i>	2016	Endring	2015
Driftskostnader	1 320	-141	1 461
Personalkostnader	689	-161	850
Adm.kostnader	377	9	368
Av- og nedskrivninger	60	4	56
Andre kostnader	194	7	187

Eksklusive avsetning til omstillingskostnader er konsernets kostnader for 2016 32 mill kroner lavere enn i 2015, til tross for ny finansskatt på 6 mill kroner. Det er da ikke hensyntatt økte kostnader i datterselskaper som følge av virksomhetsutvidelser.

Konsernets kostnader for 4. kvartal isolert sett øker med 59 mill kroner fra 316 mill kroner til 375 mill kroner. Av kostnadsøkningen i 4. kvartal spesifiseres følgende:

	Mill kroner
Omstillingskostnader pensjon	17
Omstillingskostnader nedlagte bankkontorer	9
Finansskatt	6
Formuesskatt (belastes 4. kvartal, gjelder hele 2016)	9
Økte kostnader datterselskap	6
Sum:	47

I forbindelse med avvikling av førtidspensjonsordning ved fylte 62 år for de fleste medlemmer av konsernledelsen, er det i 4. kvartal kostnadsført 17 mill kroner som omstillingskostnader. Videre er det i 4. kvartal kostnadsført 8 mill kroner tilknyttet fremtidige kostnader for avviklede bankkontorer.

Kostnadene i bankens datterselskap øker i 4. kvartal etter innkonsolidering av oppkjøp av regnskapskontor. For øvrig skyldes kostnadsøkningen i 4. kvartal diverse kostnader som er belastet i 4. kvartal, men som gjelder hele 2016.

I forhold til GFK utgjorde kostnadene per 31.12.16 1,48 % (1,74 %).

Konsernet har en kostnadsprosent på 42,9 % per 31.12.16 mot 54,2 % per 31.12.15.

Morbankens kostnader utgjør 1 026 mill kroner for 2016 (1 178 mill kroner). Eksklusive avsetning til omstillingskostnader i 2015 er dette 43 mill kroner lavere enn i fjor.

Antall årsverk i konsernet var 774 ved utgangen av 2016 (830), 56 færre enn per 31.12.15. Antall årsverk i morbanken var ved utgangen 2016 540 (618), 78 færre enn per utgangen av 2015, mens det er en økning på datterselskaper med 22 årsverk.

Netto tap og mislighold - kundeengasjement

Konsernets netto tap på utlån kunder i 2016 utgjør 213 mill kroner (200 mill kroner), som fordeler seg med 19 (10) mill kroner fra personmarkedet og 194 (190) mill kroner fra bedriftsmarkedet. Av netto tap skriver 55 mill kroner seg fra datterselskapet SpareBank 1 Finans Nord-Norge. Tapsnivået i 2016 vurderes som moderat.

Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement per 31.12.16 utgjør 358 mill kroner (346 mill kroner), 0,37 % av brutto utlån inkl. formidlingslån (0,39 %).

Konsernets samlede individuelle tapsnedskrivninger på utlån kunder per 31.12.16 er 216 mill kroner (231 mill kroner), herav 62 mill kroner på kredittinstitusjoner. Avsetningen er redusert med 5 mill kroner siste kvartal.

Gruppevis nedskrivninger per 31.12.16 utgjør 373 mill kroner (247 mill kroner), dette er en økning på 49 mill kroner fra forrige kvartal. Gruppevis nedskrivninger utgjør per 31.12.16 0,5 % (0,4 %) av konsernets samlede brutto utlån, 0,4 % (0,3 %) av brutto utlån inklusive formidlingslån. Økningen i gruppevis nedskrivninger for året 2016 relaterer seg til bransjene industri, oljerelaterte næringer samt fiske og fangst. Innenfor industri og oljerelaterte næringer baseres økningen på underliggende risiko, mens økning innenfor fiske og fangst har bakgrunn i økt eksponering.

Eksponering i Russland består av lån mot Tavrichesky Bank på motverdien av om lag 106 mill kroner. Det er igangsatt innfordring av kravet. Netto eksponering på denne fordringen i konsernregnskapet etter gjenværende tapsavsetninger utgjør per 31.12.16 44 mill kroner.

Kvaliteten i bankens utlånsportefølje er etter styrets vurdering fortsatt god, og det arbeides godt med mislighold og tapsutsatte engasjement i konsernet. Det vil fortsatt være stort fokus på dette arbeidet i tiden fremover. Det generelle tapsnivået forventes fortsatt å være moderat den nærmeste tiden.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IASB (International Accounting Standards Board) har vedtatt at ny IFRS 9 *Finansielle instrumenter* (International Financial Reporting Standards) skal erstatte eksisterende IAS 39 *Finansielle instrumenter – innregning og måling* (International Accounting Standards). IFRS 9 medfører endringer i forhold til dagens standard når det gjelder klassifisering og måling av finansielle instrumenter, nedskrivning av finansielle eiendeler og sikringsbokføring. Standarden trer i kraft fra 01.01.18. Standarden er foreløpig ikke godkjent av EU. Med unntak for sikringsbokføring skal standarden anvendes retrospektivt, men det er ikke pliktig å gi sammenligningstall. For sikringsbokføring skal standarden anvendes prospektivt, med enkelte begrensede unntak.

Konsernet forventer å anvende standarden på det pliktige ikrafttredelsestidspunktet fra og med regnskapsåret 2018. Konsernet har startet med forberedelse til implementering og konsekvensutredning av dette. I løpet av 2016 er det arbeidet med modellverk samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv. Arbeidet med modellverket samt kartlegging av de økonomiske konsekvensene fortsetter gjennom 2017. Konsernet forventer ikke vesentlige effekter på balanse eller egenkapital som følge av den nye standarden.

Skatt

Konsernets skattekostnad for 2016 er estimert til 291 mill kroner. I morbankens regnskap er grunnlaget for skatt redusert med permanente forskjeller, samt effekter av fritaksmodellen.

Forvaltningskapital

Konsernets forvaltningskapital er på 90 501 mill kroner (85 403 mill kroner) per 31.12.16. For de siste 12 månedene har forvaltningskapitalen økt med 6,0 % (2,7 %), tilsvarende 5 098 mill kroner.

Utlån

Per 31.12.16 er utlån på til sammen 26 mrd kroner (24 mrd kroner) overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Det er per årsskiftet ikke overført utlån til SpareBank 1 Næringskreditt (0 mill kroner). Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarer som omhandler vekst i utlån inkluderer disse formidlingslånene.

Konsernets brutto utlån til kunder inklusive formidlingslån er 96 287 mill kroner (88 403 mill kroner) per 31.12.16. Sammenlignet med 31.12.15 representerer dette en økning på 8,9 % (4,0 %). Veksten fordeler seg med 9,0 % (6,5 %) i personmarkedet, mens bedriftsmarkedet og offentlig sektor har en økning på 8,6 % (-2,9 %). Bakgrunnen for den relativt sterke utlånsveksten innenfor bedriftsmarkedet, som spesielt gjelder SMB-markedet, er dels en strategisk prioritering av dette segmentet og, dels positive markedsmuligheter i forbindelse med kontornedleggelse fra konkurrenter. Sistnevnte har også påvirket utlånsveksten i personmarkedet positivt. Utlånsveksten i 2016 betegnes som god. Samlet effekt av ovennevnte har bidratt til vekst i netto renteinntekter.

Andelen utlån til personmarkedet inklusive formidlingslån utgjør 72 % av totale utlån per 31.12.16 (72 %).

Konsernet har lav eksponering mot olje- og gassektoren. Samlet eksponering utgjør per 31.12.16 1 790 mill kroner, tilsvarende 1,86 % av brutto utlån (inklusive formidlingslån). Etter styrets vurdering er risikoen i denne del av porteføljen oversiktlig og håndterbar. Om lag 43 % av porteføljen består av engasjement til forsyningsbaser med svært lange kontrakter med solide aktører. Det er fortsatt utfordringer for supplyrederier med virksomhet innenfor PSV (supplyfartøy til plattform) og AHTS (fartøy for ankerhåndtering for - og taving av - plattformer). Konsernets portefølje innenfor denne delsektoren har imidlertid god kontraktsdekning og kontantstrøm. Konsernets kunder innenfor industridelen av olje- og gassektoren vil kunne påregne redusert omsetning og resultat som følge av en betydelig reduksjon i investeringer innen sektoren.

Bankens portefølje av utlån med fast rente i norske kroner utgjør per 31.12.16 7,5 mrd kroner (7,6 mrd kroner per 31.12.15). Denne porteføljen vurderes regnskapsmessig til virkelig verdi. Endringer i rentenivå og kredittpåslag kan medføre endringer i vurderingen av virkelig verdi.

Ved nye utlån legges det i særlig grad vekt på betalingsevne og tilfredsstillende sikkerhetsdekning for å holde kredittrisikoen på et akseptabelt nivå.

Likviditet

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Innskuddsdekningen (eksklusive formidlingslån) var ved utgangen av 4. kvartal 2016, 76 % (75 %). Foruten ansvarlig kapital og kundeinnskudd representerer langsiktige innlån fra kapitalmarkedet i hovedsak bankens øvrige finansiering. Bankens tilgang på likviditet og nøkkeltall for likviditet er tilfredsstillende. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå. LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 31.12.16 er beregnet til 121 % (95 %).

Konsernet har innskudd fra kunder på 53 870 mill kroner per 31.12.15. Økningen siste 12 måneder er på 5 783 mill kroner eller 12,0 % (5,1 %). Økningen i innskudd fordeler seg med 6,8 % (6,2 %) i personmarkedet, 8,8 % (-0,5 %) i bedriftsmarkedet, og 43,5 % (13,3 %) i offentlig sektor.

SpareBank 1 Nord-Norge innehar konsesjon til å etablere et 100 % eiet boligkredittforetak, SNN Boligkreditt. Dette foretaket vil kunne være et supplement til SpareBank 1 Boligkreditt, som fortsatt vil være alliansebankenes hovedverktøy for låneoptak gjennom obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

Langsiktig rating hos ratingbyråene Moody's og Fitch er henholdsvis A1 og A, med stabile utsikter.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernet har en ren kjernekapitaldekning per 31.12.16 på 15,0 % (13,9 %). Kjernekapitaldekningen er 16,3 % (15,1 %) og totalkapitaldekningen 18,4 % (17,2 %).

Konsernet benytter proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank.

Konsernets rene kjernekapitaldekning er redusert fra 15,1 % til 15,0 siste kvartal. Kjernekapitalen (teller i kapitaldekningsbrøken) er redusert grunnet forslag om 60 % utbyttegrad av konsernets resultat sammenlignet med de forutsatte 50 % ved beregningen per 3. kvartal. I tillegg er fradrag i kjernekapitalen per 31.12.16 økt som følge av at avsatte utbytter fra innkonsoliderte tilknyttede selskap(TS) er høyere enn de innarbeidede regnskapsmessige resultatandeler i konsernregnskapet. Effekten av mottatt ekstraordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen (SB1G) gjennom redusert fradrag i konsernets kjernekapital er i stor grad nøytralisert i kvartalet. Årsaken til dette er økning i egenkapitalen i SB1G, samt endret metodikk ved beregning av konsernets ikke reviderte kvartalsvise kapitaldekningsberegninger.

SpareBank 1 Nord-Norge mottok i november 2016 Finanstilsynets vedtak om konsernets kapitalbehov. Dette vedtaket konkluderer med et pilar-2 krav på 1,5 % av risikovektet balanse. Konsernets regulatoriske minimumskrav til ren kjernekapitaldekning er dermed 13,0 % per 31.12.16.

Gjeldende krav til motsyklisk kapitalbuffer er i dag 1,5 %. Finansdepartementet vedtok 15.12.16 at denne skulle øke med 0,5 prosentpoeng til 2,0 % fra 31.12.17. Formålet med den motsykliske kapitalbufferen er å gjøre bankene mer solide og robuste for utlånstap, samt sikre mer stabil kredittpraksis i en nedgangskonjunktur.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og skal tilfredsstillende de myndighets-pålagte minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på 14,5 % som ble oppnådd per 30.09.16.

Uvektet kapitalandel (Leverage ratio) – nye rammebetingelser

Finansdepartementet fastsatte 20.12.16 nye krav til uvektet kapitalandel gjeldende fra 01.01.17. Nye krav er tatt inn i forskrift om kapitalkrav som sier at foretak skal til enhver tid ha en uvektet kjernekapitalandel som utgjør minst 3 % av institusjonens eksponering. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalbuffer som utgjør 2 % av institusjonens eksponering. For systemviktige banker skal uvektet kjernekapitalbuffer minst være 3 %.

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er per 31.12.16 beregnet til 7,0 % (6,1 %).

Bankens egenkapitalbevisiere

Morbankens eierandelskapital utgjør 1 807 mill kroner per 31.12.16. Antall egenkapitalbevis per 31.12.16 var 100 398 016 à kr 18,- fullt innbetalt.

Eierandelsbrøken per 01.01.16 var 46,36 %. Antall egenkapitalbevisiere per 31.12.16 er 7 465 (7 641). Andel egenkapitalbevis eid av nordnorske eiere er 18 % (19 %). Oversikt over bankens 20 største egenkapitalbevisiere fremgår av kvartalsregnskapets noteopplysninger.

Markedskursen på bankens EK-bevis var per 31.12.16 52,25 kroner (36,20 kroner). Basert på denne kursen var markedsverdien av bankens egenkapital 9 336 kroner (8 198 kroner). Resultat per EK-bevis (konsern) var på 5,82 kroner (4,11 kroner). Pris/Inntjening ble kr 9,0 (8,9), og Pris/Bok ble 1,0 (0,8) per 31.12.16 (begge tall for konsern).

Forslag til overskuddsdisponering

Morbankens overskudd etter skatt er fordelt mellom egenkapitalbevisierne og bankens samfunnsmessige eide kapital i henhold til den relative fordeling av egenkapitalen mellom eiergrupperingene i morbanken per 01.01.16.

Bankens utbyttepolitikk sier at banken tar sikte på å gi en konkurransedyktig direkteavkastning for bankens eiere. Den tidligere begrensningen om en utdelingsgrad på maksimalt 50 % av konsernets årsoverskudd er fjernet. Styret foreslår overfor bankens representantskap et kontantutbytte på kroner 3,45 (2,00) per egenkapitalbevis, totalt 346,4 (200,8) mill kroner, og en avsetning til utjevningfond på 328,6 (135,1) mill kroner. Det foreslås videre en samlet avsetning til allmennyttige formål på 400,8 (60) mill kroner. Den foreslåtte resultatdisponering innebærer en lik utdelingsgrad til bankens EK-bevisiere og til samfunnskapitalen. Utdelingsgraden utgjør 59,6 % av konsernets resultat, og 51,3 % av morbankens resultat. Utdelingsgraden vurderes som ekstraordinær høy og skyldes at konsernets kapitalmål er mer enn oppfylt, samt mottatt ekstraordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen i 4. kvartal 2016. Banken vil videre fremover fortsatt legge vekt på å skulle gi en konkurransedyktig direkteavkastning for bankens eiere. Fremtidig utdelingsgrad vil likevel måtte hensynta konsernets kapitaldekning og fremtidig vekst. Målsatt utbyttegrad for 2017 er minimum 50 %.

Dette gir følgende forslag til overskuddsdisponering:

Morbankens overskudd etter skatt	1 456,1 mill kroner
Avsatt kontantutbytte	346,4 mill kroner
<u>Avsatt til utjevningfond</u>	<u>328,6 mill kroner</u>
Sum til EK-bevisierne	675,0 mill kroner
Avsatt til gaver	400,8 mill kroner
<u>Avsatt til Sparebankens fond</u>	<u>380,3 mill kroner</u>
<u>Sum til bankens samfunnseide kapital</u>	<u>781,1 mill kroner</u>
Sum disponert	1 456,1 mill kroner

Utbytte utbetales til de egenkapitalbevisiere som er registrert som eiere per 28.03.17. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte den 29.03.17. Egenkapitalbevisierens andel av egenkapitalen (eierbrøken) endres ikke, og er per 01.01.17 beregnet til 46,36 %.

Avsluttende kommentarer - utsiktene fremover

De makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge vurderes fortsatt som noe bedre enn for landet som helhet. Det finnes likevel usikkerhetsmomenter både i det internasjonale makrobildet og tilknyttet utviklingen i kronekursen. En dreining mot mer proteksjonisme og mindre verdenshandel vil ikke være positivt for nordnorsk økonomi.

Samlet sett vurderer banken vekstutsiktene for nordnorsk økonomi som relativt gode. Prognosen i Konjunkturbarometeret for Nord-Norge tilsier en vekst i økonomien på 3 % i 2017.

Konsernet har gjort betydelige strategiske grep de siste årene. Dette inkluderer

- Betydelig oppbygging av egenkapital og soliditet; nær dobling av konsernets egenkapital de siste 6 år. Konsernets målsatte soliditet er oppnådd.
- Rendyrking av kjernevirksomheten er nær slutført;
 - SNN Invest er avviklet
 - Investeringsfondet Nord II er solgt
 - Nedtrapping av BM-virksomheten i BN Bank har gått som planlagt
 - Virksomheten i Russland er solgt
 - Bankens andel av Bank 1 Oslo solgt
- Et betydelig arbeide tilknyttet forbedring av konsernets lønnsomhet er gjennomført, herunder:
 - Tilpassing av bankens tilstedeværelse til kundens bruk av banktjenester. Konsernets tilgjengelighet er økt gjennom konsentrasjon om 16 finanssentre samtidig som antall filialer er redusert
 - Kostnadsreduserende tiltak, inkludert tilpassing til kundeadfærd gjennom en betydelig frivillig nedbemanning
 - Tiltak knyttet til økt kapitaleffektivitet

Omstillingsarbeidet i konsernet fortsetter i 2017. Under overskriften «Ett konsern – en kundeopplevelse» er det igangsatt et arbeid for å gi kundene et helhetlig tilbud av alle produkter og tjenester fra konsernet. På denne måten skal kunden, gjennom sterk kundetilfredshet, knyttes enda sterkere til SpareBank 1 Nord-Norge. Dette fordrer effektive samhandlingsløsninger samt effektivisering og redesign av prosesser. Videre krever dette investeringer i infrastruktur og løsninger, at det bygges en kultur hvor kundebehovet er styrende for salget, og hvor egenarten til SpareBank 1 Nord-Norge forsterkes. Målet er at SpareBank 1 Nord-Norges kunder skal merke et enda sterkere og mer helhetlig kundefokus fra hele konsernet i løpet av 2017. Dette skal også vises i regnskapet ved at konsernets fremtidige lønnsomhet sikres.

Mens konsernets resultat for 2015 var preget av omstillingskostnader og nedskrivninger som følge av økte kredittpåslag i verdipapirmarkedet, viser konsernet god inntjening for 2016. Dette gjelder også bankens kjernevirksomhet. Utsiktene for konsernet vurderes som gode.

Tromsø, 14. februar 2017

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Hans Tore Bjerkås
(nestleder)

Ingvild Myhre

Kjersti Terese Stormo

Greger Mannsverk

Bengt Olsen

Sonja Djønne

Vivi Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

Resultatregnskap

Morbank

Konsern

(Beløp i mill. kroner)

31.12.14	4.KV.15	4.KV.16	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	4.KV.16	4.KV.15	31.12.14
2 820	594	601	2 520	2 359	Renteinntekter	2 548	2 702	653	644	2 998
1 578	254	215	1 200	907	Rentekostnader	904	1 190	219	254	1 572
1 242	340	386	1 320	1 452	Netto renteinntekter	1 644	1 512	434	390	1 426
801	175	168	739	682	Provisjonsinntekter	871	908	213	217	940
72	17	20	72	78	Provisjonskostnader	85	75	22	19	74
21	5	13	15	42	Andre driftsinntekter	138	100	43	24	100
750	163	161	682	646	Netto provisjons- og andre inntekter	924	933	234	222	966
16	0	1	8	74	Utbytte	74	8	1	0	16
134	- 52	225	354	612	Inntekter av eierinteresser	366	399	76	98	453
105	- 26	44	- 114	114	Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	69	- 158	39	- 52	133
255	- 78	270	248	800	Netto inntekter på finansielle investeringer	509	249	116	46	602
2 247	425	817	2 250	2 898	Sum inntekter	3 077	2 694	784	658	2 994
538	243	140	670	503	Personalkostnader	689	850	195	289	704
311	94	96	331	339	Administrasjonskostnader	377	368	100	104	349
50	12	13	48	50	Avskrivninger	60	56	15	14	97
140	30	43	129	134	Andre driftskostnader	194	187	65	44	178
1 039	379	292	1 178	1 026	Sum kostnader	1 320	1 461	375	451	1 328
1 208	46	525	1 072	1 872	Resultat før tap	1 757	1 233	409	207	1 666
290	112	45	216	158	Tap	213	200	64	92	321
918	- 66	480	856	1 714	Resultat før skatt	1 544	1 033	345	115	1 345
175	- 16	70	126	258	Skatt	291	163	77	- 17	223
0	0	0	0	0	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0	5	0	5	27
					Minoritetsinteresser	0	- 7	0	- 6	- 1
743	- 50	410	730	1 456	Resultat etter skatt	1 253	872	268	133	1 096
					Resultat per egenkapitalbevis					
3,50	-0,24	1,89	3,44	6,72	Resultat per egenkapitalbevis	5,79	4,11	1,24	0,63	5,17
3,50	-0,24	1,89	3,44	6,72	Utvannet resultat per egenkapitalbevis	5,79	4,11	1,24	0,63	5,17

Utvidet resultatregnskap

743	-50	410	730	1.456	Resultat etter skatt	1.253	865	268	127	1.095
0	0	0	0	0	Omregningsdifferanser	0	0	0	0	-35
0	0	0	0	0	Verdiregulering av eiendom, anlegg og utstyr	0	-10	0	0	0
4	2	4	8	10	Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring	10	8	4	2	4
0	0	0	0	0	Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet	0	34	28	-1	-8
0	80	-60	80	-60	Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-60	80	0	80	0
0	0	0	0	0	Omklassifiseringsjusteringer	0	30	0	30	0
-80	61	-5	61	-5	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger	-1	58	-1	58	-85
21	-16	1	-18	-1	Skatt på utvidede resultatposter	-2	-17	0	-15	22
-55	127	-60	131	-56	Netto utvidede resultatposter	-53	183	31	154	-102
688	77	350	861	1.400	Periodens totalresultat	1.200	1.048	299	281	993
					Majoritetsandel av periodens totalresultat	0	-7	-901	-774	1.001
					Minoritetsandel av periodens totalresultat	0	1.055	0	1.055	-8
					Totalresultat per egenkapitalbevis					
3,24	0,36	1,62	4,06	6,47	Totalresultat per egenkapitalbevis	5,54	4,94	1,38	1,32	4,68
3,24	0,36	1,62	4,06	6,47	Utvannet totalresultat per egenkapitalbevis	5,54	4,94	1,38	1,32	4,68
					Skatt på utvidede resultatposter:					
-1	0	-2	-2	-2	Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring	-2	-2	-2	0	-1
22	-16	1	-16	1	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger	0	-15	0	-15	23
21	-16	1	-18	-1	Skatt på utvidede resultatposter	-2	-17	0	-15	22

Balanse

Morbank

Konsern

(Beløp i mill kroner)

31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
Eiendeler						
631	274	775	Kontanter og fordringer på sentralbanker	775	274	685
7 280	5 683	5 871	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 946	2 124	3 720
57 000	59 487	65 670	Netto utlån til og fordringer på kunder	70 236	63 637	60 977
241	388	291	Aksjer	306	569	473
9 720	11 178	10 164	Sertifikater og obligasjoner	10 164	11 178	9 720
2 121	1 946	1 390	Finansielle derivater	1 390	1 946	2 121
558	626	728	Investering i konsernselskaper	0	0	0
2 750	2 836	2 849	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	4 370	4 424	4 187
464	443	361	Eiendom, anlegg og utstyr	501	553	594
0	0	0	Virksomhet holdt for salg	30	28	35
0	0	0	Goodwill og immatrielle eiendeler	63	51	61
520	522	425	Andre eiendeler	720	619	615
81 285	83 383	88 524	Sum eiendeler	90 501	85 403	83 188
Gjeld						
2 764	1 829	833	Gjeld til kredittinstitusjoner	818	1 816	2 758
45 736	48 115	53 924	Innskudd fra kunder	53 870	48 087	45 763
21 312	21 470	21 165	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 165	21 470	21 314
1 493	1 525	985	Finansielle derivater	985	1 525	1 493
710	750	846	Annen gjeld	1 128	956	914
0	0	0	Virksomhet holdt for salg	0	0	0
185	146	83	Utsatt skatt	174	238	253
1 350	1 350	1 350	Ansvarlig lånekapital	1 350	1 350	1 350
73 550	75 185	79 186	Sum gjeld	79 490	75 442	73 845
Egenkapital						
1 807	1 807	1 807	Eierandelskapital	1 807	1 807	1 807
0	0	0	Egenbeholdning eierandelskapital	0	0	0
843	843	843	Overkursfond	843	843	843
1 020	1 179	1 657	Utjevningsfond	1 657	1 179	1 020
3 745	4 074	4 459	Sparebankens fond	4 459	4 074	3 745
332	180	521	Gavefond	521	180	332
0	80	20	Fond for urealiserte gevister	20	80	- 30
- 12	35	31	Annen egenkapital	1 704	1 798	1 611
0	0	0	Resultat etter skatt	0	0	0
			Minoritetsinteresser	0	0	15
7 735	8 198	9 338	Sum egenkapital	11 011	9 961	9 343
81 285	83 383	88 524	Sum gjeld og egenkapital	90 501	85 403	83 188

Endringer i egenkapitalen

(Beløp i mill kroner)	Eierandels- kapital	Egenbeholdning eierandelskapital	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Sparebanke ns fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Periodens resultat	Sum majoritets- interesser	Minoritets- interesser	Sum egenkapital
Konsern												
Egenkapital per 01.01.15	1 807		843	1 020	3 745	332	- 30	1 611		9 328	15	9 343
Totalresultat for perioden												
Periodens resultat				346	324	60		141		871	- 7	864
<i>Utvidede resultatposter:</i>												
Verdiregulering av eiendom, anlegg og utstyr								- 10		- 10		- 10
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet								34		34		34
Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring				4	4					8		8
Netto endring i virkelig verdi av kontantstrømsikringer som er overført resultatet												
Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg							80			80		80
Omklassifiseringsjusteringer							30			30		30
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger								58		58		58
Skatt på utvidede resultatposter				- 1	- 1			- 15		- 17		- 17
Sum utvidede resultatposter				3	3		110	67		183		183
Totalresultat for perioden				349	327	60	110	208		1 054	- 7	1 047
Transaksjoner med eierne												
Emisjon												
Avsatt utbytte				- 201						- 201		- 201
Tilbakeført utbytte				201						201		201
Utbetalt utbytte				- 191						- 191		- 191
Andre føringer mot EK				1	2			- 10		- 7		- 7
Endringer i minoritetsinteresser								- 11		- 11	- 8	- 19
Utbetalt fra gavefond						- 212				- 212		- 212
Sum transaksjoner med eierne				- 190	2	- 212		- 21		- 421	- 8	- 429
Egenkapital 31.12.2014	1 807	843	1 179	4 074	180	80	1 798	9 961	9 961	9 961	9 961	
Egenkapital per 01.01.16	1 807		843	1 179	4 074	180	80	1 798		9 961		9 961
Totalresultat for perioden												
Periodens resultat				675	380	401		- 203		1 253		1 253
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet												
Effektiv del av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring				4	6					10		10
Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg							- 60			- 60		- 60
Omklassifiseringsjusteringer												
Skatt på utvidede resultatposter						- 1				- 1		- 1
Sum utvidede resultatposter	0	0	4	5	0	- 60	0	0		- 51		- 51
Totalresultat for perioden				679	385	401	- 60	- 203		1 202		1 202
Transaksjoner med eierne												
Utbetalt utbytte				- 201						- 201		- 201
Andre føringer mot EK								109		109		109
Utbetalt fra gavefond						- 60				- 60		- 60
Sum transaksjoner med eierne				- 201		- 60		109		- 152		- 152
Egenkapital 31.12.16	1 807	843	1 657	4 459	521	20	1 704	11 011	11 011	11 011	11 011	

Eierbrøk

Morbank

(Beløp i mill kroner)

	(01.01.12)	(01.01.13)	(justert)				
	31.12.11	31.12.12	01.01.13	31.12.13	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Eierandelskapital	1 655	1 655	1 681	1 807	1 807	1 807	1 807
Overkursfond	245	245	344	843	843	843	843
Utjevningsfond	319	453	380	685	1 011	1 193	1 669
Avsatt utbytte	- 93	- 76	0	0	- 191	- 201	- 346
Andel fond for urealiserte gevinster	- 14	- 33	- 33	0	0	38	9
A. Sum egenkapitalbeveiseernes kapital	2 112	2 244	2 372	3 335	3 470	3 680	3 982
Sparebankens fond	2 902	3 107	3 081	3 593	3 954	4 096	4 476
Avsatt til utdeling	- 107	- 30	0	0	- 212	- 60	- 403
Gavefond	133	120	120	119	119	180	523
Andel fond for urealiserte gevinster	- 20	- 45	- 45	0	0	42	11
B. Sum samfunnsleid kapital	2 908	3 152	3 156	3 712	3 861	4 258	4 607
Eierbrøk (A/(A+B))	42,07 %	41,59 %	42,91 %	47,33 %	47,33 %	46,36 %	46,36 %

Kontantstrømanalyse

Morbank

Konsern

(Beløp i mill kroner)

31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
918	856	1 714	Resultat før skatt	1 544	1 033	1 345
50	48	50	+ Ordinære avskrivninger	60	56	97
- 2	2	- 20	+ Nedskrivninger og gevinst/ tap anleggsmidler	- 20	2	- 2
290	216	158	+ Tap på utlån og garantier	213	200	321
175	126	258	- Skatt/Resultat virksomhet holdt for salg	291	163	250
156	403	261	- Utbytte/Utdelinger	261	403	156
925	593	1 383	Tilført fra årets drift	1 245	725	1 355
762	167	- 563	Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	- 374	191	754
- 357	173	653	Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	440	178	- 366
-3 956	-2 703	-6 341	Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	-6 837	-2 860	-4 334
1 802	-1 605	1 111	Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	1 277	-1 554	1 726
845	2 379	5 779	Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	5 778	2 351	821
-1 528	- 935	- 965	Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	- 967	- 942	-1 526
-1 507	-1 931	1 057	A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	562	-1 911	-1 570
- 25	- 47	- 40	- Investeringer i varige driftsmidler (inkl tilgang ved fusjon)	- 80	- 52	- 131
2	20	92	+ Salg av varige driftsmidler	92	37	2
- 319	- 154	- 115	Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	54	- 237	- 623
- 342	- 181	- 63	B. Likviditetsendring fra investeringer	66	- 252	- 752
4 778	158	- 305	Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	- 305	156	4 780
- 100	0	0	Endring i eierandelskapital/ansvarlig lånekapital: + økning/ - nedgang	0	0	- 100
4 678	158	- 305	C. Likviditetsendring fra finansiering	- 305	156	4 680
2 829	-1 954	689	A + B + C. Sum endring likvider	323	-2 007	2 358
5 082	7 911	5 957	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	2 398	4 405	2 047
7 911	5 957	6 646	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	2 721	2 398	4 405

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, fordringer på sentralbanken og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Resultater fra konsernets kvartalsregnskaper

(Beløp i mill kroner)	4.KV.16	3.KV.16	2.KV.16	1.KV.16	4.KV.15	3.KV.15	2.KV.15	1.KV.15
Renteinntekter	653	641	631	623	644	672	682	704
Rentekostnader	219	218	230	237	254	287	314	335
Netto renteinntekter	434	423	401	386	390	385	368	369
Provisjonsinntekter	213	228	226	204	217	231	233	227
Provisjonskostnader	22	22	22	19	19	21	18	17
Andre driftsinntekter	43	22	45	28	24	23	24	29
Netto provisjons- og andre inntekter	234	228	249	213	222	233	239	239
Utbytte	1	0	73	0	0	1	7	0
Inntekter av eierinteresser	76	94	109	87	98	75	114	112
Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	39	63	- 26	- 7	- 52	- 84	- 28	6
Netto inntekter på finansielle investeringer	116	157	156	80	46	- 8	93	118
Sum inntekter	784	808	806	679	658	610	700	726
Personalkostnader	195	170	161	163	289	190	182	189
Administrasjonskostnader	100	86	95	95	104	84	90	90
Avskrivninger	15	15	16	14	14	14	14	14
Andre driftskostnader	65	45	46	39	44	48	50	45
Sum kostnader	375	316	318	311	451	336	336	338
Resultat før tap	409	492	488	368	207	274	364	388
Tap	64	61	64	24	92	40	36	32
Gevinst ved salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultat før skatt	345	431	424	344	115	234	328	356
Skatt	77	74	71	69	- 17	46	68	66
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0	0	0	0	5	0	0	0
Minoritetsinteresser	0	0	0	0	- 6	2	- 1	- 2
Resultat etter skatt	268	357	353	275	133	186	261	292

Lønnsomhet								
Egenkapitalrentabilitet	9,87 %	13,56 %	13,82 %	10,98 %	5,16 %	7,82 %	11,09 %	12,49 %
Rentemargin	1,93 %	1,87 %	1,78 %	1,77 %	1,84 %	1,82 %	1,76 %	1,79 %
Kostnadsprosent	47,83 %	39,11 %	39,45 %	45,80 %	68,54 %	55,08 %	48,00 %	46,56 %
Balansetall								
Utlån til kunder	70 763	68 905	67 861	65 357	64 053	63 143	63 073	61 060
Utlånsvekst inkl.formidlingslån siste 12 mnd	8,9 %	6,7 %	5,9 %	5,2 %	4,0 %	4,7 %	5,6 %	4,8 %
Innskudd fra kunder	53 870	53 637	55 666	50 523	48 087	47 660	49 977	46 211
Innskuddsvekst siste 12 mnd	12,0 %	11,7 %	10,8 %	9,0 %	5,1 %	4,6 %	6,2 %	5,8 %
Innskuddsdekning	76,1 %	77,8 %	82,0 %	77,3 %	75,1 %	76,1 %	79,7 %	75,9 %
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån	55,9 %	57,2 %	60,3 %	56,2 %	54,4 %	54,7 %	57,7 %	54,3 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	89 168	88 835	88 710	87 046	84 039	83 698	83 432	82 658
Forvaltningskapital	90 501	89 210	92 038	88 688	85 403	84 495	84 981	82 128
Tap og mislighold								
Tap på utlån i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,18 %	0,27 %	0,27 %	0,11 %	0,41 %	0,18 %	0,16 %	0,15 %
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,31 %	0,44 %	0,53 %	0,28 %	0,30 %	0,30 %	0,41 %	0,39 %
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,22 %	0,23 %	0,10 %	0,20 %	0,27 %	0,42 %	0,39 %	0,25 %
Nto.misligholdte og tapsutsatte eng. i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,37 %	0,50 %	0,48 %	0,36 %	0,39 %	0,44 %	0,53 %	0,41 %
Soliditet								
Kapitaldekning i %	18,4 %	17,7 %	17,1 %	16,9 %	17,2 %	16,3 %	16,1 %	16,1 %
Kjernekapital i %	16,3 %	15,6 %	15,0 %	14,9 %	15,1 %	14,2 %	14,1 %	14,0 %
Kjernekapital	10 267	10 361	9 360	9 130	9 110	8 462	8 464	8 344
Ansvarlig kapital	11 229	10 783	10 674	10 411	10 358	9 747	9 709	9 610
Beregningsgrunnlag	61 120	60 798	62 479	61 425	60 328	59 708	60 194	59 722

Noter

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Konsernets regnskap for 2016 er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for finansiell rapportering godkjent av EU, herunder IAS 34 - Delårsrapportering. Konsernets regnskapsprinsipper og beregningsmetoder er i all vesentlighet uendret fra årsregnskapet for 2015. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015.

I henhold til forskrift fra Finansdepartementet av 16. oktober 2008 er det gitt anledning til omklassifisering av verdipapirer i handelsportefølje fra kategorien "Virkelig verdi over resultatet" til kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer". Konsernet besluttet å gjøre slik omklassifisering av store deler av den rentebærende portefølje holdt for omsetning fra 01.07.08. Framtidige målinger beregnes til amortisert kost, som medfører at tidligere nedskrivninger og renter blir amortisert og inntektsført som renteinntekter over gjenværende løpetid. Viser til egen note.

Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Det har vært en diskusjon etter innføring av standarden, om årets avgift til Bankenes Sikringsfond for 2016 skulle vært kostnadsføres i sin helhet 1. kvartal 2016. Avgiften til Bankenes Sikringsfond legges normalt på bakgrunn av gjennomsnittlig garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler. Det er ikke regulert hvorvidt en utreden fra ordningen vil medføre tilbakebetaling av for mye innbetalt avgift. Praksis har vært en pro-rata belastning ved innmelding. Praksis og hensynet til likebehandling tilsier pro-rata også ved utmelding. Dette har betydning for når avgiften skal innregnes i regnskapet.

Finanstilsynet konkluderte i rundskrivet "Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering i 2015" 19.11.15 at sikringsfondsavgiften skulle kostnadsføres i sin helhet første kvartal hvert år og forventet at bankene endret sin praksis fra 1. kvartal 2016.

Finansdepartementet ba om at Finanstilsynet utarbeidet utkast til forskriftsendringer om utmåling av avgift ved utreden fra sikringsordningen som kan gi bankene rett til refusjon av avgift for den del av det aktuelle året banken ikke er medlem av sikringsfondet. Forskrift er nå vedtatt og SpareBank 1 Nord-Norge har i 2016 videreført tidligere praksis ved at avgiften periodiseres månedlig. Kostnaden for hele 2016 er beregnet til 38 mill kroner, mot 33,5 mill kroner i 2015.

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap note 3 er det redegjort for vesentlige estimater og vurderingsposter.

Note 3 - Endring i konsernstruktur

Det har ikke vært noen endringer i konsernstrukturen 4. kvartal 2016.

Note 4 - Segmentinformasjon

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelens risiko og avkastningsprofil, og er delt opp i privatmarked (PM), bedriftsmarked (BM), leasing og Markets. Utover denne inndelingen har ikke banken selskaper eller segmenter som er av vesentlig betydning. Banken opererer i all hovedsak i et geografisk avgrenset område og rapportering foretas samlet.

Konsern

	PM	BM	Leasing	Markets	Ufordelt	31.12.16
						Totalt
<i>(Beløp i mill kroner)</i>						
Netto renteinntekter	779	493	195	2	175	1 644
Netto provisjonsinntekter	366	21	0	0	382	769
Andre driftsinntekter	273	75	0	52	264	664
Driftskostnader	888	118	54	20	240	1 320
Resultat før tap	530	471	141	34	581	1 757
Tap på utlån og garantier	19	139	55	0	0	213
Resultat før skatt	511	332	86	34	581	1 544
Utlån til kunder	44 123	21 865	4 775	0	0	70 763
Individuell nedskrivning utlån	- 12	- 96	- 46	0	0	- 154
Gruppenedskrivning utlån	- 49	- 308	- 16	0	0	- 373
Andre eiendeler	0	1 758	220	0	18 287	20 265
Sum eiendeler per segment	44 062	23 219	4 933	0	18 287	90 501
Innskudd fra kunder	30 651	23 219	0	0	0	53 870
Annen gjeld og egenkapital	13 411	0	4 933	0	18 287	36 631
Sum egenkapital og gjeld per segment	44 062	23 219	4 933	0	18 287	90 501
						0 31.12.15
Netto renteinntekter	713	456	188	6	149	1 512
Netto provisjonsinntekter	442	7	0	0	384	833
Andre driftsinntekter	247	89	0	51	- 38	349
Driftskostnader	1 014	154	86	29	178	1 461
Resultat før tap	388	398	102	28	317	1 233
Tap på utlån og garantier	10	131	11	2	46	200
Resultat før skatt	378	267	91	26	271	1 033
Utlån til kunder	39 495	20 128	4 430	0	0	64 053
Individuell nedskrivning utlån	- 25	- 129	- 15	0	0	- 169
Gruppenedskrivning utlån	- 40	- 194	- 13	0	0	- 247
Andre eiendeler	0	0	39	0	21 727	21 766
Sum eiendeler per segment	39 430	19 805	4 441	0	21 727	85 403
Innskudd fra kunder	28 686	15 929	3 472	0	0	48 087
Annen gjeld og egenkapital	10 742	3 878	969	0	21 727	37 316
Sum egenkapital og gjeld per segment	39 428	19 807	4 441	0	21 727	85 403

Note 5 - Kapitaldekning

Det ble innført nye kapitaldekningsregler i Norge fra september 2014 - tilpasset EU's nye kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak (CRD IV/CRR) og innebærer at minstekrav til ren kjernekapitaldekning vil øke gradvis fram til 01.07.16.

SpareBank 1 Nord-Norge har fra 2015 fått tillatelse til bruk av avansert AIRB-metode (Advanced Internal Rating Based approach) for beregning av regulatorisk kapitalkrav for kredittrisiko for bedriftsmarkedet. Med denne tillatelsen vil SpareBank 1 Nord-Norge bruke interne modeller også for tapsgrad i BM for å beregne nødvendig krav til kapitalbinding.

Gulvet er i CRD IV videreført til ut 2017. Finanstilsynet legger til grunn at gulvet videreføres i Norge som en nedre grense for beregningsgrunnlaget. Fra og med 2009 ble det tillatt en reduksjon av risikovektet beregningsgrunnlag med 20 prosent.

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om til enhver tid å være ubestridt solid, og skal tilfredsstillende de myndighetspålagte minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et mål om å ha en intern kapitalbuffer på minimum 0,5 prosentpoeng over myndighetspålagte minstekrav. Konsernets langsiktige mål for re kjernekapitaldekning er for tiden på 14,5 %.

Morbank

Konsern

(Beløp i mill kroner)

31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
1 807	1 807	1 807	Egenkapitalbeviskapital	1 807	1 807	1 807
0	0	0	- Egne Egenkapitalbevis	0	0	0
843	843	843	Overkursfond	843	843	843
1 020	1 179	1 657	Utjevningsfond	1 657	1 179	1 020
3 745	4 074	4 459	Sparebankens fond	4 459	4 074	3 745
332	180	521	Gavefond	521	180	332
0	80	20	Urealiserte gevinster på aksjer tilgjengelig for salg	20	80	- 30
- 12	35	31	Annen egenkapital	1 704	1 798	1 611
0	0	0	Periodens resultat	0	0	0
0	0	0	Minoritetsinteresser	0	0	15
7 735	8 198	9 338	Sum egenkapital	11 011	9 961	9 343
0	0	0	Periodens resultat	0	0	0
			Kjernekapital			
- 405	- 260	- 750	Fradrag for avsatt utbytte	- 750	- 260	- 522
0	0	0	Justert kjernekapital fra konsoliderte finansinstitusjoner	- 116	- 48	75
0	0	0	Goodwill og immatrielle eiendeler	- 67	- 55	- 82
- 20	- 22	- 21	Justeringer knyttet til regulatoriske filtre	- 33	- 23	- 30
- 50	- 82	- 95	Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	- 99	- 82	- 50
- 150	- 95	0	Fradrag for forventet tap IRB utover regnskapsmessige avsetninger	- 64	- 309	- 385
0	0	0	50% fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	0	0	0
0	0	0	50% fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0	0
0	0	0	50 % kapitaldekningsreserve	0	0	0
0	0	0	Fradrag for vesentlige eierandeler i selskaper i finansiell sektor	- 727	- 817	- 591
0	0	0	Fradrag for ikke-vesentlige eierandeler i selskaper i finansiell sektor	0	0	0
0	0	0	Fradrag for ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	0	0	0
0	0	0	Fradrag for beholdning av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel utover unntaksgrensen på 10 %	0	0	0
7 110	7 658	8 446	Ren kjernekapital	9 155	8 367	7 758
500	500	500	Fondsobligasjon	800	756	687
0	0	0	Beholdning av egen fondsobligasjon	- 4	- 13	- 6
0	0	0	Beholdning av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor uten vesentlig eierandel , men som overskrider grensen etter beregningsforskriften § 18 (2) bokstav d)	0	0	0
7 610	8 158	8 946	Kjernekapital	9 951	9 110	8 439
			Tilleggskapital			
850	850	850	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1 361	1 341	1 284
0	0	1	50% fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	0	0	0
- 43	- 61	- 61	Fradrag for ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	- 83	- 93	- 43
0	0	0	50% fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0	0
0	0	0	50 % kapitaldekningsreserve	0	0	0
807	789	790	Tilleggskapital	1 278	1 248	1 241
8 417	8 947	9 736	Ansvarlig kapital	11 229	10 358	9 680
			Minimumskrav ansvarlig kapital			
1 101	717	778	Engasjement med spesialiserte foretak	878	850	1 283
135	125	96	Engasjement med øvrige foretak	123	165	163
420	406	359	Engasjement med SMB(små og mellomstore bedrifter)	367	413	469
674	855	898	Eiendomsengasjement med personer	1 254	1 215	976
30	39	69	Øvrige engasjement med personer	71	40	28
364	395	368	Egenkapitalposisjoner	12	12	12
2 724	2 537	2 568	Sum kredittrisiko	2 705	2 694	2 931
722	716	621	Kredittrisiko standardmetoden	1 165	1 434	1 644
19	13	12	Gjeldsrisiko	12	12	19
9	3	6	Egenkapitalrisiko	6	18	40
11	0	0	Valutarisiko	0	0	11
250	274	294	Operasjonell risiko	296	283	254
19	22	24	CVA-tillegg (Credit Value Adjustmenet)	47	60	55
0	0	0	Overgangsordning	659	325	0
0	0	0	Fradrag i kapitalkravet	0	0	0
3 754	3 565	3 525	Minimumskrav ansvarlig kapital	4 890	4 827	4 954
46 925	44.557	44 063	Beregningsgrunnlag	61 120	60 328	61 936
			Kapitaldekning			
17,94 %	20,08 %	22,10 %	Kapitaldekning	18,37 %	17,17 %	15,63 %
16,22 %	18,31 %	20,30 %	herav kjernekapital	16,28 %	15,10 %	13,63 %
1,72 %	1,77 %	1,79 %	herav tilleggskapital	2,09 %	2,07 %	2,00 %
16,18 %	17,19 %	19,17 %	Ren kjernekapital - inkl andel av periodens resultat	14,98 %	13,87 %	12,53 %
8,23 %	8,71 %	9,99 %	Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio) inkl andel av periodens resultat	6,98 %	6,22 %	5,92 %

Note 6 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
403	387	267	Misligholdte engasjement	301	270	290
356	334	280	+ Øvrig tapsutsatte engasjement	211	245	231
759	721	547	+ Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	512	515	521
198	203	78	- Individuelle nedskrivninger misligholdte	93	69	96
75	125	61	- Individuelle nedskrivninger øvrige tapsutsatte	61	100	75
273	328	139	+ Sum individuelle nedskrivninger *	154	169	171
486	393	408	= Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	358	346	350

Note 7 - Bokførte tap

31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
52	55	- 188	+ Periodens endring i individuelle nedskrivninger	- 15	- 3	30
28	51	122	+ Periodens endring i gruppenedskr. og langtidsovervåkning	125	54	30
92	88	221	+ Konstaterte tap som det tidligere er avsatt individuelle nedskrivninger for	82	92	109
5	54	9	+ Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt individuelle nedskrivninger for	11	64	5
7	32	9	- Inngang på tidligere nedskrevet utlån og garantier	11	7	10
170	216	155	= Periodens tapskostnader	192	200	164
	120	3	+ Øvrige tap	21	157	
170	336	158	= Sum tap	213	357	164

Note 8 - Tap fordelt på sektor og næring

(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
0	0	0	Bergverksdrift og utvinning	0	0	0
1	31	- 6	Bygge- og anleggsvirksomhet	- 6	32	2
0	0	0	Bygging av skip og båter	0	0	2
0	0	0	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	0	0
13	- 11	- 5	Faglig og finansiell tjenesteyting	- 5	- 11	13
0	0	0	Finans og forsikring	0	0	0
0	- 4	29	Fiske og fangst	29	- 4	0
2	0	- 2	Fiskeoppdrett og klekkerier	- 2	0	2
4	2	2	Forretningsmessig tjenesteyting	34	2	4
0	0	0	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	0	0	0
0	0	0	Fylkeskommuner og kommuner	0	0	0
3	23	86	Industri	86	23	3
0	2	8	Informasjon og kommunikasjon	8	2	0
6	6	7	Jordbruk og tilknyttede tjenester	6	7	5
0	24	0	Næring utland	0	0	27
58	46	- 6	Omsetning og drift av fast eiendom	- 6	46	9
0	2	0	Overnatting- og serveringsvirksomhet	0	2	0
0	0	0	Skogbruk og tilknyttede tjenester	0	0	0
0	0	0	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0	0	0
0	0	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0	0	0
11	10	2	Tjenesteytende næringer ellers	2	10	11
8	3	8	Transport ellers og lagring	8	8	8
36	70	17	Utenriks sjøfart og rørtransport	17	70	37
- 20	3	5	Utvikling av byggeprosjekter	5	2	- 20
0	0	0	Utvinning av råolje og naturgass	0	0	0
30	0	0	Ufordelt	0	0	31
0	0	0	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	0	0	0
0	1	- 1	Varehandel, reparasjon av motorvogner	- 1	1	0
25	12	20	Personmarked	28	19	40
177	220	164	Tap på utlån til kunder	203	209	174
7	4	9	Inngått på tidligere avskrevne tap	11	9	10
170	216	155	Netto tap	192	200	164
	120	3	Øvrige tap	21	157	0
170	336	158	Sum tap	213	357	164

Note 9 - Utlån fordelt på sektor og næring
(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
36	28	9	Bergverksdrift og utvinning	45	61	72
606	689	562	Bygge- og anleggsvirksomhet	994	1 086	972
115	15	21	Bygging av skip og båter	23	17	117
695	687	760	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	765	691	698
635	703	694	Faglig og finansiell tjenesteyting	944	903	840
0	0	0	Finans og forsikring	0	0	0
2 405	2 248	3 351	Fiske og fangst	3 379	2 278	2 421
343	389	364	Fiskeoppdrett og klekkerier	657	665	611
253	319	347	Forretningsmessig tjenesteyting	619	710	603
733	923	1 014	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	1 017	713	525
343	243	123	Fylkeskommuner og kommuner	135	257	359
1 541	1 810	1 734	Industri	1 944	1 940	1 664
67	64	60	Informasjon og kommunikasjon	66	70	72
924	948	999	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 081	1 023	1 011
0	0	0	Næring utland	0	0	172
7 760	6 542	7 513	Omsetning og drift av fast eiendom	7 559	6 415	7 614
396	488	532	Overnatting- og serveringsvirksomhet	550	501	411
5	10	8	Skogbruk og tilknyttede tjenester	13	15	10
0	0	0	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0	0	0
0	0	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0	15	18
701	755	758	Tjenesteytende næringer ellers	840	837	701
2 827	3 164	3 173	Transport ellers og lagring	3 858	3 847	3 427
758	285	260	Utenriks sjøfart og rørtransport	260	287	758
793	943	636	Utvikling av byggeprosjekter	637	945	794
0	0	0	Utvinning av råolje og naturgass	0	0	0
0	0	0	Ufordelt	0	0	0
200	197	182	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	264	271	270
807	770	736	Varehandel, reparasjon av motorvogner	990	983	1 014
34 363	37 776	42 284	Personmarked	44 077	39 470	35 830
50	53	46	Personmarked utland	46	53	265
34 413	37 830	42 330	Sum p-marked (innland og utland)	44 123	39 524	36 095
22 600	21 976	23 713	Sum næring	26 505	24 272	24 795
343	243	123	Sum offentlig	135	257	359
132	0	0	Påløpte renter	0	0	135
57 488	60 049	66 166	Sum brutto utlån til kunder	70 763	64 053	61 384
273	328	139	Individuelle tapsnedskrivninger	154	169	171
215	234	357	Gruppevise tapsnedskrivninger	373	247	236
57 000	59 487	65 670	Netto utlån til kunder	70 236	63 637	60 977

Note 10 - SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Nord-Norge har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt etablert en likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av netto tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. For mer informasjon om regnskapsmessige behandling av avtalene se note 2 og note 13 i årsregnskapet.

Note 11 - Investeringer i obligasjoner

Som følge av de ekstraordinære markedsforholdene ble deler av bankens omløpsportefølje illikvid i 2008. Etter endringer i de internasjonale regnskapsstandardene i oktober 2008, valgte konsernet å omklassifisere deler av obligasjonsporteføljen per 01.07.08 fra kategorien "Virkelig verdi med føring av verdiendringer over resultatregnskapet" til kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer", da papirene ikke lenger ble forventet solgt før forfall.

I kategorien "Holde til forfall" er noterte papirer lagt, de unoterte som "Lån og fordringer." I kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer" verdsettes papirene til amortisert kost. De tidligere foretatte nedskrivninger etter omklassifiseringen har blitt reversert over porteføljens gjenværende løpetid, og inntektsføres i tillegg til løpende kupongrenter under netto renteinntekter.

I perioden 01.01.16 til 30.06.16 ble det inntektsført 0,01 mill kroner. Totalt er det tidligere inntektsført 78,8 mill kroner i perioden 01.07.08-31.12.15. Dersom omklassifiseringen ikke hadde vært foretatt ville konsernet ha kostnadsført 212 mill kroner siste halvår 2008 som urealisert tap på grunn av økte kredittspreader. Det har vært gjennomført nedskrivning på grunn av varige verdifall i denne porteføljen per 31.12.15 med 89 mill kroner. Ingen ytterligere nedskrivninger i 2016.

Per 30.06.16 var det ingen papirer igjen av denne porteføljen.

<i>(Beløp i mill kroner)</i>	01.07.08	31.12.12	31.12.13	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Holde til forfall						
Bokført verdi	3 109	355	111	108	87	0
Nominell verdi (pålydende)	3 182	366	115	111	88	0
Teoretisk markedsverdi	3 109	355	114	111	88	0
Lån og fordringer						
Bokført verdi	698	142	75	28	24	0
Nominell verdi (pålydende)	737	156	90	29	24	0
Teoretisk markedsverdi	698	134	74	26	23	0
Sum bokført verdi	3 807	497	186	136	111	0

Note 12 - Finansielle derivater

Morbank og konsern

(Beløp i mill kroner)

Renteinstrument:

Avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Valutainstrument:

Avtaler om å kjøpe eller selge et gitt valutabeløp på en gitt dato frem i tid og til en forhåndsavtalt kurs.

Valutabytteavtaler:

Avtaler om å bytte valutabeløp til en forhåndsavtalt kurs og periode.

Rente- og valutabytteavtaler:

Avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en forhåndsavtalt periode og til et avtalt beløp.

Opsjoner:

Avtale hvor selger gir kjøper en rett, men ikke en plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

SpareBank 1 Nord-Norge inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko.

Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som "virkelig verdi sikring" i henhold til IFRS standard IAS 39. Øvrig sikring defineres som ordinær regnskapsmessig sikring.

	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Virkelig verdi sikringer			
Netto resultatført tap knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring	195	226	226
Total gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen	- 191	- 224	- 224
Sum virkelig verdi sikringer	4	2	2

Bankens hovedstyre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

(Beløp i mill kroner)

	31.12.16			31.12.15			31.12.14		
	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt	Eiendeler	Gjeld
Til virkelig verdi over resultatet									
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)	2 143	14	9	1 610	47	42	4 198	113	87
Valutabytteavtaler (swap)	13 467	193	47	2 256	272	208	7 252	413	238
Valutaopsjoner									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	15 610	207	56	3 866	319	250	11 450	526	325
Standardiserte valutakontrakter (futures)									
Sum valutainstrumenter	15 610	207	56	3 866	319	250	11 450	526	325
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	26 701	685	913	16 409	858	1 193	24 971	793	1 155
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter	480	15	16	30	82	82	333	12	13
Sum ikke-standardiserte kontrakter	27 181	700	929	16 439	940	1 275	25 304	805	1 168
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	27 181	700	929	16 439	940	1 275	25 304	805	1 168
Sikring av innlån									
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)									
Valutabytteavtaler (swap)									
Sum ikke-standardiserte kontrakter									
Standardiserte valutakontrakter (futures)									
Sum valutainstrumenter									
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	11 963	483		28 701	687		10 752	790	
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	11 963	483		28 701	687		10 752	790	
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	11 963	483		28 701	687		10 752	790	
Sum renteinstrumenter	39 144	1 183	929	45 140	1 627	1 275	36 056	1 595	1 168
Sum valutainstrumenter	15 610	207	56	3 866	319	250	11 450	526	325
Sum	54 754	1 390	985	49 006	1 946	1 525	47 506	2 121	1 493

Note 13 - Nettoføring av finansielle instrumenter og motregningsordninger knyttet til disse.

Finansielle derivater presenteres brutto i balansen. Som følge av inngåtte ISDA-avtaler med motparter vedrørende derivatforretninger oppnås motregningsrett dersom motparten misligholder kontantstrømmen.

Per 31.12.16 var netto eksponering som følger :

Kategori/motpart	Brutto beløp	Motregnet beløp	Netto beløp	Beløp som bare kan nettoføres ved konkurs eller mislighold	Netto kreditt eksponering
<i>(Beløp i mill kroner)</i>	A	B	C=A+B	D	E=C-D
Finansielle derivater eiendeler	19.162	18.773	389	0	389
Finansielle derivater gjeld	18.865	18.453	412	0	412

Note 14 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko avdekkes, for utenom ved opptak av fremmedkapital, gjennom bankens likviditetsreserve/buffer.

Banken har et daglig og aktivt forhold til styringen av likviditetsrisikoen i konsernet. SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid overholde regulatoriske minimumsnivå til forsvarlig likviditetsstyring.

Gjennomsnittlig restløpetid på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var 2,81 år per 31.12.16.

Det kortsiktige likviditetsrisikomålet, Liquidity Coverage Ratio (LCR) viste ved utgangen av kvartalet 113 % i norske kroner.

Note 15 Pensjoner

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge har to typer pensjonsavtaler for sine ansatte - ytelsesbasert og innskuddsbasert ordning. Ordningene er nærmere beskrevet i årsregnskapets note 25.

Periodens netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen i begynnelsen av perioden på netto forpliktelse. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premiebetaling og utbetaling av pensjon hensyntas. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte regnskapsføres fortløpende mot OCI.

For den ytelsesbaserte ordningen er følgende forutsetninger lagt til grunn:

Forutsetninger	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %	2,30 %
Forventet avkastning på midlene	2,60 %	2,30 %	2,30 %
Fremtidig lønnsutvikling	1,50 %	2,50 %	2,50 %
G-regulering	2,25 %	2,50 %	2,50 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift forpliktelse	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Arbeidsgiveravgift kostnad	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %		
Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang inntil 50 år	0,00 %	2,00 %	0,00 %
Forventet AFP-uttak fra 62 år	50,00 %	60,00 %	60,00 %
Dødelighet, giftemåls sannsynlighet etc.	K2013BE IR2003	K2013BE IR2003	K2013BE IR2003

Konsern

Beløp i mill kroner

Netto pensjonsforpliktelse i balansen	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	747	796	796
Estimert verdi av pensjonsmidler	910	935	935
Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-163	-139	-139
Ikke-innregnede estimatavvik (eventuelle aktuarielle gevinster og tap)	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	0	1	1
Netto pensjonsforpliktelse/-midler i balansen	-163	-138	-138
Periodens pensjonskostnad	2016	2015	2014
Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	10	15	15
Rentekostnad på løpt pensjonsforpliktelse	21	15	15
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-25	-20	-20
Estimatavvik innregnet i perioden			
Effekter av endret pensjonsplan			
Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	6	10	10
Periodisert arbeidsgiveravgift	4	1	1
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	10	11	11
Curtailment/settlement	-1		
Øvrig pensjonskostnad	40	18	18
Total pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	49	29	29
Bevegelse i netto balanseført pensjonsforpliktelse	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Netto pensjonsforpliktelse i balansen per 01.01	-141	-50	-50
Korrigerende mot egenkapital IB	12	-3	-3
Korrigerende mot egenkapital UB	-10	-55	-55
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	10	11	11
Curtailment/settlement	1		
Utbetalt over drift	-5	-4	-4
Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	-30	-40	-40
Netto pensjonsforpliktelse/-midler i balansen	-163	-141	-141
Øvrige pensjonsforpliktelser (førtidspensjonsavtale)	32	43	43
Netto total pensjonsforpliktelse	-131	-98	-98

Note 16 Klassifisering av finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1 gjelder finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler og forpliktelser. På dette nivået inngår bl.a. børsnoterte aksjer, andeler, sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. På dette nivået inngår bl.a. instrumenter med prisnoteringer på Reuters eller Bloomberg.

Nivå 3 består av instrumenter som verdsettes på annen måte enn basert på observerbare markedsdata. Her inngår også instrumenter hvor kredittmarginen utgjør en vesentlig del av justeringen til markedsverdi.

Konsern

<i>(Beløp i mill kroner)</i>	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Eiendeler 31.12.16				
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi (fastrentelån)			7 489	7 489
Aksjer	105		171	276
Obligasjoner	7 048	3 070		10 118
Finansielle derivater		1 390		1 390
Sum eiendeler	7 153	4 460	7 660	19 273

Forpliktelser 31.12.16				
Finansielle derivater		982		982
Sum forpliktelser		982		982

<i>(Beløp i mill kroner)</i>	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Eiendeler 31.12.15				
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi (fastrentelån)			7 918	7 918
Aksjer	94		184	278
Obligasjoner	4 092	7 170		11 262
Finansielle derivater		1 900		1 900
Sum eiendeler	4 186	9 070	8 102	21 358

Forpliktelser 31.12.15				
Finansielle derivater		1 406		1 406
Sum forpliktelser	0	1 406	0	1 406

Endringer i instrumenter til virkelig verdi, nivå 3:	Finansielle eiendeler				Finansielle forpliktelser Finansielle derivater
	Fastrentelån	Aksjer	Obligasjoner	Finansielle derivater	
<i>(Beløp i mill kroner)</i>					
Balanseført verdi per 31.12.15	7 918	184			0
Netto gevinster på finansielle instrumenter	- 120				
Tilgang/kjøp	1 521	157			
Avhending	-1 830	- 170			
Overført fra nivå 1 eller nivå 2					
Balanseført verdi per 31.12.16	7 489	171	0	0	0

Bankens portefølje av utlån med fast rente vurderes regnskapsmessig til virkelig verdi. Virkelig verdi fastsettes ved at lånenes kontantstrømmer neddiskonteres med en diskonteringsfaktor basert på swaprente med tillegg av et marginkrav. Diskonteringsfaktoren er basert på en vurdering av markedsforholdene og hva en ekstern investor ville lagt til grunn ved en investering i en tilsvarende portefølje. Det gjøres i tillegg en vurdering av en eventuell forskjell mellom diskonteringsrenten og observerbare markedsrenter for tilsvarende utlån. Dersom denne forskjellen er vesentlig vil banken gjøre en vurdering av hvorfor differansen oppstår og eventuelt foreta nødvendig endring i diskonteringsrenten.

Note 17- Datterselskaper
(Beløp i hele 1 000)

	Eierandel %	Resultat av ordinær drift før skatt			Egenkapital		
		31.12.16	31.12.15	31.12.14	31.12.16	31.12.15	31.12.14
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	100	86 012	124 287	116 438	729 113	642 813	521 604
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	100	-49 629	-75 415	19 906	14 359	38 409	104 208
Eiendomsdrift AS	0	0	0	0	0	0	0
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	100	27 260	27 183	15 208	47 769	39 135	36 761
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA	100	2 640	2 386	2 509	9 314	9 074	7 073
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS	100	13 125	5 773	3 839	23 217	13 021	14 630
North-West 1 Alliance Bank	0	0	-3 049	-3 245	0	0	42 518
EiendomsMegler 1 Lofoten AS (eies 60% av EM1)	0	0	0	344	0	0	1 167
Nord-Norge Eiendom IV AS	100	-1 314	-1 293	1 230	4 562	-13 969	-2 022
Alsgården AS	100	-2 058	- 587	- 335	8 151	9 377	8 827
Fredrik Langesg 20 AS	100	539	1 830	1 406	8 118	7 217	5 921
Total		76 575	81 115	157 300	844 603	745 077	740 687

Note 18 - Andre eiendeler
(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
21	20	20	Overtatte eiendeler	153	20	21
236	0	12	Resultatførte ikke mottatte inntekter	103	53	270
138	239	260	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	267	227	144
125	263	133	Øvrige eiendeler	197	319	180
520	522	425	Sum andre eiendeler	720	619	615

Note 19 - Annen gjeld

31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
310	287	267	Påløpte kostnader	468	453	458
0	0	0	Avsetninger forpliktelser og kostnader	25	14	13
400	463	579	Øvrig gjeld	635	489	443
710	750	846	Sum annen gjeld	1 128	956	914

Note 20 - Innskudd fordelt på sektor og næring
(Beløp i mill kroner)

Morbank				Konsern		
31.12.14	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.15	31.12.14
32	58	72	Bergverksdrift og utvinning	72	58	32
1 162	1 132	1 181	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 181	1 132	1 162
4	4	6	Bygging av skip og båter	6	4	4
823	489	249	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	249	489	823
1 133	1 083	1 202	Faglig og finansiell tjenesteyting	1 202	1 074	1 130
0	0	0	Finans og forsikring	0	0	0
746	695	1 035	Fiske og fangst	1 035	695	746
45	43	174	Fiskeoppdrett og klekkerier	174	43	45
420	528	420	Forretningsmessig tjenesteyting	395	528	420
382	378	402	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	402	369	372
5 058	5 767	8 410	Fylkeskommuner og kommuner	8 410	5 767	5 058
446	618	617	Industri	617	618	446
244	295	313	Informasjon og kommunikasjon	313	295	244
368	393	397	Jordbruk og tilknyttede tjenester	397	393	368
6	11	5	Næring utland	5	11	26
1 847	2 097	2 303	Omsetning og drift av fast eiendom	2 303	2 087	1 841
240	293	301	Overnatting- og serveringsvirksomhet	301	293	240
14	17	19	Skogbruk og tilknyttede tjenester	19	17	14
314	319	325	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	325	319	314
0	0	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0	0	0
2 376	2 639	2 864	Tjenesteytende næringer ellers	2 835	2 639	2 376
863	874	966	Transport ellers og lagring	966	874	863
6	5	2	Utenriks sjøfart og rørtransport	2	5	6
226	212	317	Utvikling av byggeprosjekter	317	212	226
459	0	0	Utvinning av råolje og naturgass	0	0	459
0	0	0	Ufordelt	0	0	0
160	147	164	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	164	147	160
1 379	1 330	1 532	Varehandel, reparasjon av motorvogner	1 532	1 330	1 379
26 621	28 297	30 272	Personmarked	30 272	28 297	26 621
360	391	380	Personmarked utland	380	391	386
26 981	28 688	30 651	Sum p-marked (innland og utland)	30 651	28 688	27 007
13 381	13 341	14 538	Sum næring	14 484	13 313	13 382
5 372	6 086	8 735	Sum offentlig	8 735	6 086	5 372
45 736	48 115	53 924	Sum innskudd	53 870	48 087	45 763

Note 21 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital ekskl. påløpne renter
Morbank og konsern
(Beløp i mill kroner)
Verdipapirgjeld

	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak			
Obligasjonsgjeld	21 314	21 470	21 165
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 314	21 470	21 165

Endringer i verdipapirgjeld	Balanse 31.12.15	Emittert 31.12.16	Forfalt/ innløst 31.12.16	Valutakurs- endring 31.12.16	Øvrige endringer 31.12.16	Balanse 31.12.16
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak						
Obligasjonsgjeld	21 470	5 146	-4 907	- 241	- 303	21 165
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 470	5 146	-4 907	- 241	- 303	21 165

Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon

	31.12.14	31.12.15	31.12.16
Fondsobligasjoner:			
2033 6 mnd Nibor + 2,30 (USD 60 mill.) (Call opsj 2013)			
2099 3 mnd Nibor + 4,75 (Call opsjon 2017)	500	500	500
Fondsobligasjon valuta agio/disagio			
Sum fondsobligasjon	500	500	500
Ansvarlige lån			
Ansvarlige lån	850	850	850
Sum ansvarlige lån	850	850	850
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	1 350	1 350	1 350

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	Balanse 31.12.15	Emittert 31.12.16	Forfalt/ innløst 31.12.16	Valutakurs- endring 31.12.16	Øvrige endringer 31.12.16	Balanse 31.12.16
Tidsbegrensede ansvarlig lån	850					850
Fondsobligasjoner	500					500
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	1 350					1 350

Note 22 - Egenkapitalbevis

De 20 største egenkapitalbevisene per

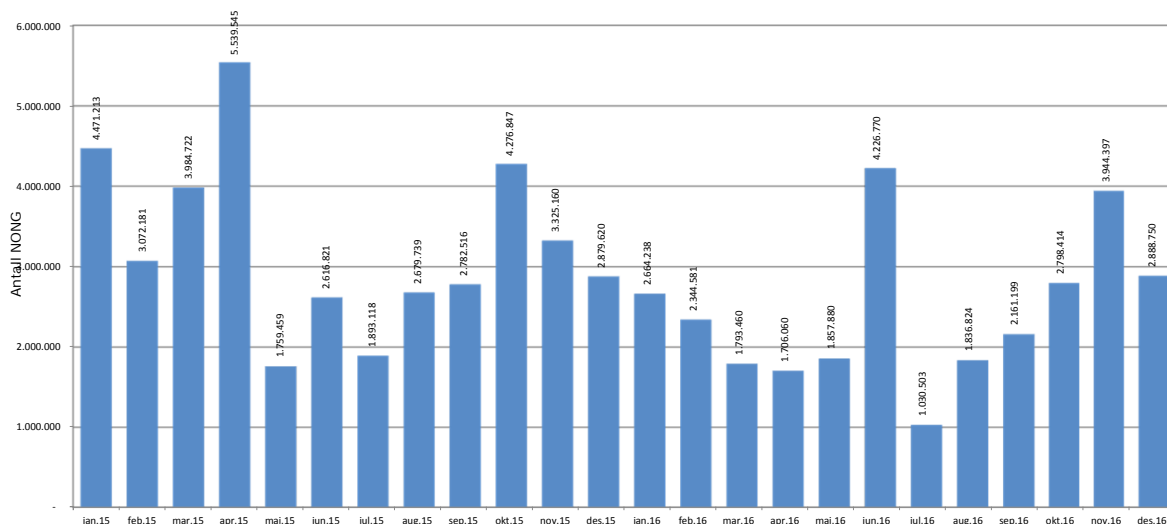
31.12.16

Eiere	Antall egenkapitalbevis	Andel av eierandelskapital
PARETO AKSJE NORGE	3.448.699	3,44%
THE NORTHERN TRUST COMP	3.151.670	3,14%
MP PENSJON PK	2.720.503	2,71%
FLPS - PRINC ALL SEC STOCK SUB	2.494.000	2,48%
VERDIPAPIRFONDET DNB NORGE (IV)	2.194.357	2,19%
MERRILL LYNCH PROFESSIONAL	1.914.360	1,91%
METEVA AS	1.614.670	1,61%
FORSVARETS PERSONELLSERVICE	1.561.630	1,56%
POPE ASSET MANAGEMENT	1.445.501	1,44%
MORGAN STANLEY AND CO INTL PLC BNY	1.442.490	1,44%
SPAREBANKSTIFTELSEN SPAREBANK 1 NORD-NORGI	1.411.606	1,41%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP	1.358.380	1,35%
DNB LIVSFORSIKRING ASA	1.026.778	1,02%
EIKA UTBYTTE C/O EIKA KAPITALFORVALTNING AS	1.009.801	1,01%
PERESTROIKA AS	984.609	0,98%
PARETO AS	970.659	0,97%
JPMORGAN CHASE BANK	827.968	0,82%
BERGEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE	817.000	0,81%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP	816.511	0,81%
STATE STREET BANK AND TRUST COMP	704.668	0,70%
SUM	31 915 860	31,79%

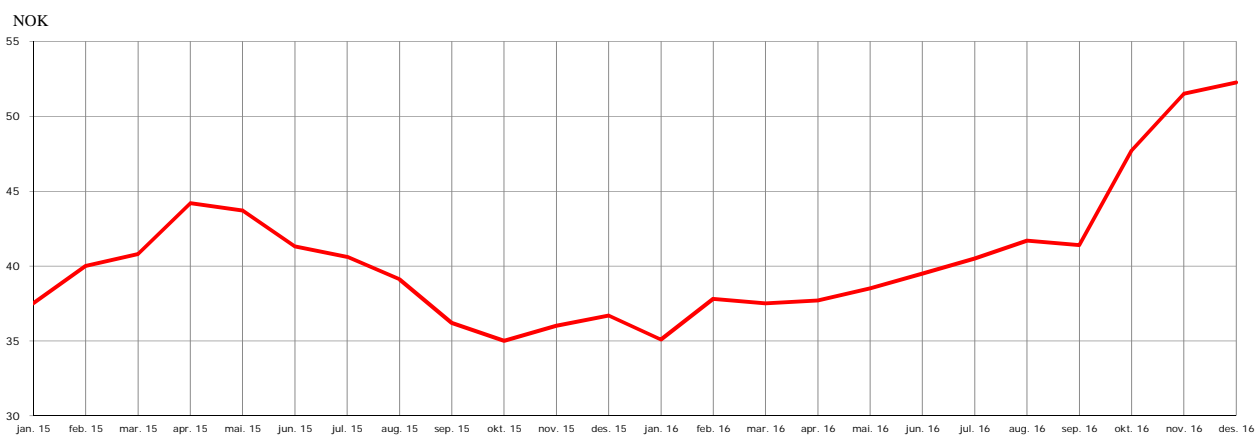
Utbyttepolicy

Bankens utbyttepolitikk sier at hensyntatt bankens soliditet, tar banken sikte på at opp til 50 % av årets overskudd kan benyttes til utbyttemidler (kontantutbytte og gaver til allmennyttige formål). Etter en periode med lavere utbyttegrad har banken kommunisert en forsert tilpasning til en normalisert utbyttegrad. En eventuell videre økning av utbyttegraden og bankens utbyttepolitikk utover 50 % utbytte vil avhenge av fremtidig utlånsvekst og vekst i risikovektet balanse.

Omsetningsstatistikk

Kursutvikling NONG

Note 23 - Hendelser etter balansedagen

Det er ikke fremkommet informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen og fram til styrets endelige behandling av regnskapet.

Erklæring fra Styret og konsernsjef

Styret og konsernsjef har i dag behandlet og fastsatt årsberetningen og det konsoliderte årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge for perioden 1. januar til 31. desember 2016.

Vi erklærer etter beste overbevisning at regnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2016 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Videre at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, de mest sentrale risiko- og sikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode samt nærstående vesentlige transaksjoner.

Tromsø, 14.02.17

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Hans Tore Bjerkås
(nestleder)

Ingvild Myhre

Kjersti Terese Stormo

Greger Mannsverk

Bengt Olsen

Sonja Djønne

Vivi Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)